

309255

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. చెన్నపట్టణము 1918 సం॥ డిసెంబరు నెల 11 వ తేది బుధవారము సెం 207.
నంపుటము. 7 కాళియాస్తివామసంవత్సర మాగ్గశిరమాస శుద్ధ అష్టమి ౮. సంచిక ౨౦౨

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1919 క్యాలండరు

నవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ
మా మందులను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు
ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.
మొత్తముగా గొనువారలకు ధర క్లియరు యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక, మందుగా చీట్లు పంపివారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.
కొలది ప్రమాదములే చూడించబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

తామరలైలము	పండ్లపాడి	మోహనిలైలము
డబ్బి 1-కి 0-6-0	డబ్బి 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపడదు
దగ్గు, నైత్యము, పడిశెము, రొమ్మునడిశెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.
చక్కడబ్బితో వెల రూ. 0-8-0; డజన్ 1-కి రూ. 5-6-0. పోస్టుఖర్చులు చేతు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫేరోడ్, బొంబాయి.
రి, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

తిమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందఱును
“ఎలక్ట్రా” వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.
సరియైనకాలములో తమ సంకేతికల్పములకు పోగలరు.

“ఎలక్ట్రా” (1049)

ఎలక్ట్రా తిమరు నడక
చాల దివ్యముగనుండును.
గడియారములయు క్రేస్త మైన
పరికరములతో జేయబడినది.

తెన్నలో 1914 సం॥న జరిగిన
చాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గాల్గెటు
స్వీసు ఎలక్ట్రావాచికి గొప్పబహుమతి
(గాంధు ప్రీట్స్) ఒసంగబడినది.
గొప్ప బహుమానము.

గ్యాల్వేట్ కంపెనీ, స్విస్ మేడు.
నమ్మకమైనగడియారములు. చౌకధరలు. పలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోట గుదొరకును.
వజ్రంట్లు: జి. ఇ. సంపత్తుశెట్టి అండుకో, ఎన్.ప్లనేడు, మదరాసు.

సర్వవృత్తిక విషనంజీవిని.
(శిశిర్షా (చీమ పొట్టు)) 586

అమృతాంజనము నొకేసారి గొనువారలకు
ఉచితముగ పంపబడును. రూ. 100 ఇవ్వగా.

ఇది ప్రతి రుతులందును యింట్లో
ఉంచిన చుట్టొక భాగము. అంగ
యూగాని, జీవితవైద్యులచే పొ
త్తగాంబబడియున్నది. ఎన్ని దినము
జంతువులకు చిందు గుణముచూపినది.
తేలునో ముత్రమో కాక ఎలక, పిల్ల, పాము, బట్టి మొదలగు
విషబంతువుల కాటులకు నుకయో
నించును. వెల పొకటో 1-కి 0-8-0
సాక్షి 0-2-0. 1 డజన్ పొకటా
రూ. 5-0-0. పోస్టుచేతు.

చికిత్సా విశ్వకేట్లు రిప్పింగుకొకవారికి పోస్టుచే ఇవ్వగా
వస్త్రతలకు 100 కి 20 రూపాయలు కలిపి నివ్వబడును.

చిగువామా:— ఫ న ల డ్బి ౩౦ పె ౭,
108 బంకపేటేడ్ల వీధి, పొకానపేట పోస్టు, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జగ్గనీ గారడి, యోగ
దృష్టి, వాస్తవానుభవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్ర
కాస్త్రము, భూత వైద్యము, యాత్రము, అమెరికావారి చీట్లు
పేక తమాషా, విత్తెలివోదవిద్యలు గలవు ఇంతేగాక
మనస్సుని మాయాబాసేయట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట,
శీతముతో సుమాధియగుట, కరీరములేని తిలకాయచే మాట
లాడించుట, భూమిపై గజముయెత్తున గాలిలో మనస్సుని
నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము
లున్నవి. ఈ గ్రంథమున చదివిన అత్యవృత్తిగా మేజిక్,
చేయగలవని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. దీనివెల 4 రూ॥లు
పి. ఆర్. జనార్దను వాయుడు, బొంబాయి. (గుంటూరుజిల్లా)

పాకటెక్ వేనాలు.

ఫల మధికము. (1886) వెల సరసము.

ప్లాక్ బర్డు రూ.8-12-0, వాటర్ చూపు 7-8-0, స్పాన్ 7-0-0,
అల్లెజ్జాండా 2-12-0, ఆకసోయా బి ట్రైమిస్ 4-8-0,
అలారిం ట్రైమిస్ 7-8-0, తిర్మిష్టా 1 పింట్లు 3-0-0.
R.K. Nathan & Co., No. 1, Triplicane, Madras.

విషజ్వరము! ఇన్.ప్లు ఎంజా విషపడిసెము

ఇకాపులంజా పాల్ట (తేక విషజ్వరములకు ఉప్పు)
ఇది ఈ రోగమున విద్యులముచేసి ప్రాణములను కాపాడును.
ఇతరవివరములను గోరువారు,
(1858)
హారిదాసర్ నైద్యశాల, రాయపురం, మద్రాసు.

అమృతార్ణవ అవశేషము.

ఈ అమృతార్ణవ రక్తమునుచూడలేని దీర్ఘమును హెచ్చించు
తి నిలమును కలిగించి యుష్ణోమనము చేసి కలి కాళి
నుంట్ల పోగొట్టును. మొదట చల్ల చేసి శరీరమునకు
తేజస్సును కలిగించును. శీర్షము, భేదము, తలనొప్పి,
బొమ్మగొప్ప మొదలగువానిని తత్పక నివారించును.
(218) అర్కశాన డబ్బి 1-కి రూ. 2-0-0.
వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవింద్,
అంకనగ్రామ పోస్టాఫీసు, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మలయ చందనము
(1251) పెగరోగమునకు భుజారము
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. పత్తము లేదు. పిచికారీ
మున్నగు కఠినవికల్పల పనిలేదు. రుచ్య
మైన మా మలయచందనము ఎలుపు
తెలుపు, పచ్చ ఆన మూడు విధముల
పెగరోగమును మూడురూపలలో మాన్పును. డబ్బి 1-కి 2-0-0
గంధర్వశార్మసీ, రాజమండ్రి.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
విజ్ఞానము సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గ్రంథకర్త:— డా. జగద్భావస్వామిగారు, బి. ఏ.
ఇన్స్టిట్యూట్ చక్కని గ్రంథము. వెల రూ.0-3-0.
మనోజయ, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము
పోస్టాఫీసు 212, మదరాసు

సమకాలికాభిప్రాయములు

కా॥ పటేలుగారి హిందూనివాహనాసనము.

ఈ శాసనమును గురించి బయట వెడలుచున్న యాత్రే పములు ఎన్నదగినవి కావు. ఆత్రే పముల సంఖ్య అత్యల్పము. ప్రజా బాహుళ్య మివివాహ శాసనముని బహిష్కారముగ ఆమోదించు చున్నది. “ఆదాన్ మెయిలు” పత్రిక ఈ సంగతిని కప్పి పుచ్చి, ఆత్రే పముల సంఖ్య అమితముగా నున్నదనియు గొంచె మెక్కువ తప్పుకనక, హిందూవులందఱు పటేలుగారి శాసనము నాత్రే పించుచున్నారనియు, ఈ శాసనము నామోదించు సంఘ సంస్కర్తలయొక్క సంఖ్య మిక్కిలి యల్పమనియున్న దనియుఁ జిహ్వాపహేళన పట్టుచు అభివ్యక్తికంఠద్వారా గారము కొట్టెఱచుచున్నది; హిందూవులు స్వపరిపాలనము న త్రే పించుచున్నది “మెయిలు” పత్రిక “గాజకీయసంస్కరణముం బ్రారంభించుటకు ముందు సంఘసంస్కరణముం బ్రారంభించినదాని పరికినాద”ని హితబోధ చేసి యుండెను; ఇపుడా హితబోధను మఱచిపోయినది; సంఘమును సంస్కరింపఁబూని నపుడు, ఇంకను కాలముదాటిదని, యిపుడు తొక్కిసికఁ బ్రారంభించినది! “మెయిలు” భయము మే మెఱుఁగుదుము. జాతి యూహితోడనే, దేశభావైకమత్యము ప్రబలును; వికార త్యము ప్రబలితోడనే, స్వభావాలనేచ్చ ముదురును; స్వపరిపాలనేచ్చ ప్రజలలోఁ దలచుచున్న తిరువాత, తత్పాలనము వచ్చియే తిరును. ఈ రహస్యము “మెయిలు” పత్రికకుఁ బూర్వముగఁ దెలిసియుంటుంటే తే, యీ శాసనమును గుఱించి, పూర్వాచారపర యణుల వెడకఁజేరి తాళము వేయుచున్నదని నిరభ్యంతరముగఁ జెప్పవచ్చును. గంగీ ఘోషాదు నడపు పత్రికల కూడ, సంఘసంస్కరణమును బ్రతిఘటియింపఁబూనుట సాహసము! సాహసమే గాదు లజ్జాకరము నగు నవటకు సందియముండదు. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

* * * * *

సంస్కరణములు ఛాయామాత్రములు.

హైందవ రాజ్యాంగ సంస్కరణములు ఆంగ్లజేతము కంటె అమెరికా సంఘ క్రాంత్యముల దెక్కుడు వివరము గను నివృత్తిపాలనబుద్ధితోడను విమర్శింపబడుట చాలసం తోషదాయకము. బోధననందలి “క్రిస్టియను వైస్సు మో నిటరు” పత్రిక సంస్కరణములను కొంచెము వివరముగ విమర్శించుచు కడపటివ్యాసమున ఆగష్టు 20 వ తేదీ నాటిప్రకటన మీసంస్కరణముల మూలమున నిలబడిపెట్టుకొనవలెదనని స్పష్టమగుచున్నది. “బాధ్యతాయుత పాలన” మను మాట కొక్కటియే అర్థము. దీర్ఘతయువారు నియోజకవర్గమువారికి బాధ్యతయుగఁ జండుట ము ప్రజాప్రతినిధులు కార్య నిర్వాక వర్గమును తొలగించుట కధికారియు గలిగియుండుటయు మాత్రమే బాధ్యతాయుతపరిపాలనార్థము. ఇంతకంటె దానికి వేఱు అర్థములేదు. అయినను,

“అధికారసంస్కరణ ప్రణాళికయందు దిది స్పష్టముగ వివరింపబడలేదు. స్థానిక సంఘములందు ప్రజాధికారము పరి పూర్ణముగ నుండవలయునని అందు మొక్కినక్కఱింపబడిన దనుట నిచ్చెయ్యదు; కాని స్థానిక ప్రభుత్వము మాత్రము బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము కాదు; దానిఛాయామాత్రముగ నున్నది. రాష్ట్రీయమంత్రులకు కొన్ని ప్రజామత్రాఖలవై నధికార మొసగవడును; అయినను మేము స్పష్టపరచినరీతి నది బాధ్యతాయుతపాలనము కా నేరదు. ఇంక హిందూజేత ప్రభుత్వ విషయమున నీఛాయయైనను గన్పట్టును.”

ఈసంగతి నే బీసెంటుకు గారనేకసారులు చెప్పవచ్చును. ఈసంగతి నే ప్రత్యేకదేశీయమహాసభవారు దృఢపరచిరి. కొంచె మసంభాష్యవార్తము త్రొక్కినను మితవాదుల మహాసభయు నీయంతయు నే విశదపరచెను. ఈవేరాను మాంపేగుగారు చూచిరా యని మేము సంతయించుచున్నాము.

తెగినంత స్వాతంత్ర్య మిఱచుటలేదని తలచు భారతీయులకు “ధిల్లీ చాల దూరమున నున్నది, తొందరపడవ” దని సంస్కరణప్రణాళిక గ్రంథకర్తల బుద్ధిచెప్పుదురు. గ్రంథకర్త లీమాటల నుపయోగించుట యేమియు బాగులేదనివైనద నారించిన బోధనపత్రిక గర్హించుచున్నది. ఈ మాటల యర్థమునే గ్రంథకర్తలు భారతరాజకీయవేత్త లా “నగరము నాక్రమించుకొన నేగుచున్నా” రని చెప్పవచ్చు విస్పష్టముగ వ్యాఖ్యానముచేసి చెప్పిరి.

“అది యొకదృక్పథము. ఎప్పుడో యొకప్పుడాభ్రమను విడిచి ఆన్యోన్య సహాయభావము, అవలంబింపు గుఱిగలిగివ్యా

నేత యంత్ర గారములు

బిన్నికంపెనివారి ప్రకటనము.

ఆంధ్రానుగారి హితోపదేశము.

మహాత్మ గాంధీగారి సంతకము.

నేమను యంత్ర గారములు మాయబడియేయున్నవి. నిన్న సాయంకాలము పెరంబూరు బారత్పులయొద్ద కూలివాండ్ల సభ యొకటి జరిగినది. మహాత్మ గాంధీగారియొద్దనుండి ప్రత్యేకముగా కూలివాండ్ల స్థితిగతులను కనుగొనుటకు వచ్చిన సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాన్ గారు, ఇక కొందరును, కూలివాండ్లందఱును సభ నలంకరించిరి. బి. పి. వాడియాగారు సభాధిపత్యము వహించిరి.

సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమైన తదనంతరము కూలివాండ్లకు ఆంధ్రానుగారిని పరచుట జేసిరి. ఆంధ్రానుగారు ప్రఖ్యాత దేశభక్తులు. కవిచంద్రుడు రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారి శాంతి నికేతనమున స్వార్థత్యాగముతో నేవచేయుచున్న మహానీయులు. మనకూలివాండ్లను ఫిజియతే వీవులకు వెళ్లి అచ్చటి భారతీయుల పరిస్థితులను కనుగొని వారి సౌఖ్యమున కెంతయు పాటుపడినారు. ఇట్టి మహానీయులు కష్ట నిష్ఠులముల నరయుటకు వచ్చుట సంతోషకరమని చెప్పిరి.

తరువాత వాడియాగారు, కూలివాండ్లు కొందరు నాటిదినమున యంత్ర గారములలో అధికారిలు క్రొత్తయుత్తరువుల ప్రకారము వెల్లందులకు చింతించుచున్నామని చెప్పిరి. వారిసంఖ్య కొద్దిపాటిదైనను వారిని విమిశ్రముగా పరిగణించుట మంచిదిగాదు. ఇంకవరకు మీరు అయికరుల్యము వహించి కష్టముల కోర్చియున్నారు. ఇటులనే కొంతకాల ముండిన యెడల దేశగౌరవమును నిలువజేయు వారగుదురు. మీరక్షణకుగాను దేశమున భవముబాగుగా వనూలగుచున్నదనిరి.

మహాత్మ గాంధీగారి సంతకము.

తరువాత ఆంధ్రానుగారు సభలో మాటలాడుచు, మహాత్మ గాంధీగారు తమద్వారా కూలివాండ్ల కిచ్చిన సంతకమును దెలిపిరి. కూలివాండ్లు సత్యమార్గము నవలంబించి వికృత భావముతో ఈ కార్యసాగరమున పనిచేయవలయును. సత్యాగ్రహవ్రతములన ఎన్ని పనులైనను ఇతరులకు ఆపదలేకుండ గనే చేసగుచున్నది గాంధీగారి అభిప్రాయము. గాంధీగారు ఆర్యోగ్యవంతులైనయెడల తప్పక మదరాసునకు విచ్చేయుటకు సంసిద్ధులై యున్నారు. ఈ సత్యాగ్రహ సంగ్రామము వలన, కూలివాండ్ల యొక్కయు, వారి కుటుంబముల యొక్కయు పరిస్థితులు బాగుపడగలవు. భారత దేశమునందు పని చేయుచున్న వారి (కూలివాండ్ల) సోదరుల స్థితిగతులను బాగుపరచి కాళ్ళత కీర్తిని బడయగల రని ఆంధ్రానుగారు చెప్పిరి.

తదనంతరము కూలివాండ్లందఱు, మహాత్మ గాంధీగారి యుపదేశము ప్రకారము ఎన్ని కష్టములైనను నోర్చి, ప్రగర్తి చెదమని సభలో నాగ్దానము చేసిరి. సాయంకాలము 6 గంటలకు సభముగిరినది.

బిన్నికంపెనివారి ప్రకటనము.

కర్నాటిక్, బక్సింగము యంత్ర గారముల అధిపతులగు బిన్ని ఆండు కంపెనివారు, యంత్ర గారముల స్థితిగతులను గుఱించి యీ క్రిందివిషయములను నిన్న ప్రకటించిరి.

సమును బొందవలయును. ఢిల్లీని శాంతనగరముగ పరిగణింపవలయును. కొట్టికొలదిప్రజ తప్పును సంతసింపగలరో ఆసయము గనిపెట్టుబడి దాని కవాటము తెఱవబడును. అంతయు గాని ముట్టడిచేయుట కది యుద్దేశింపబడ లేదని గ్రహింపవలయును. అధ్యక్షమాత్రమే భారతీయులకు అనాటంకమగు ప్రజాప్రభుత్వాభివృద్ధి లభింపగలదు. అధ్యక్షమాత్రమే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తమ వాగ్దానమును తూర్తిగ చెల్లించుకొనవలయును.

శీతము హెచ్చించుట మొదలగు నివిజుసర్వము ప్రత్యేక సత్యములను గూర్చియు, ఆంగ్లో ఇండియనుల ప్రత్యేక వర్తక స్వత్వములను గూర్చియు ప్రణాళికయందు బాగుగ నూచించుచు భారతీయులకు నామ(ఛాయా)మాత్రపు బాధ్యతాయుతపరిపాలనము నొసగుటచేత వారు నగరమును ముట్టడించుటవలన తప్ప మరయేవిధమునను దాని జేత మార్గము ననుసరింపట. దుస్సాధ్య మగును. (న్యూ ఇండియా పత్రిక.

కలవరమునకు కారణములు.
కూలివాండ్లలో అసంతృప్తిని కలుగజేయుటకు కార్మిక సంఘ నాయకులచే, కూలివాండ్లకు బోధింపబడుచున్న స్వరాజ్యము, యూరోపీయనులనుగిరించుచు చెప్పబడుచున్న మాటలు, మున్నగునవియే కారణములని కంపెనివారి అభిప్రాయము.

న్యూయిండియా పత్రిక వ్రాసెను.

1918 సం॥ జూలై నెల 8 వ తేదీ పత్రికయందు న్యూయిండియా ఈలాగున వ్రాసుచున్నది.

ఈ దేశమున పనిచేయుచున్న మిమ్ము ఇంగ్లండులోని కార్మికవర్గమువారు సహాయము చేయగలరు. కార్మికజేత్రపు యుద్ధయతల మూలమున స్వరాజ్యపరిపాలనము రాగలదు.

న్యూయిండియా పత్రిక జూలై 15 వ తేదీ సంచికయందు కూలివాండ్ల స్థితిగతుల ప్రస్తావన అన్యాయముగా మన్ననము, స్వరాజ్యము వచ్చినయెడల ఇచ్చియున్నది నివారణ కాగలదని వ్రాసినది.

న్యూయిండియా పత్రిక నవంబరు 30 వ తేదీ స్వామి సత్యజేవు గారి యుపన్యాసమును ప్రకటించినది. అందు స్వామిగారు కూలివాండ్లు ప్రకృతము శైశ్వసాహసములతో పని చేసినయెడల తమరాతి రి కొట్ట మంది ప్రజలు భారతస్వరాజ్యమునకు పాటుపడగలరని చెప్పినటుల ప్రకటించినది.

డిశంబరు 4 వ తేదీ న్యూయిండియా కూలివాండ్లస్థితి గతులను గురించి వ్రాయుచు, భారతదేశమున భారతీయులు తప్ప ఇతరులు స్వాతంత్ర్యముల ననుభవించరాదని దని వ్రాసినది.

ఈ వాక్యముల వలన కార్మికుల ఆకాంతికి కారణ భూతు లెనరో తెలియగల దనిరి.

తరువాత మదరాసు కూలివాండ్లకు వెళ్లి తేదీయుటకు శేతపక్షి గారు ముచ్చగువారు చేసిన ప్రయత్నములు, కార్మిక సంఘముయొక్క నిర్వాణము ముచ్చగు విషయములకు కంపెనివారు వివరించుచు, వాడియాగారికి కంపెనివారికి జరిగిన యుత్తరప్రత్యుత్తరములు, వాడియాగారు కంపెనివారిని తుమా పణకొరుట, ట్రాంజేనాకరుల సమ్మెకు కారణములను తెలియ చేసిరి.

పిమ్మట ఆక్టోబరు నెలలో కూలివాండ్లు చేసిన సమ్మె విషయము, కంపెనివారు దానిపట్ల చేసిన ప్రయత్నములను ప్రకటనమునందు వివరించిరి. పిమ్మట కూలివాండ్లకు యంత్ర గారములవారికిని కలిగిన మనస్ఫుల్లము, కూలివాండ్లు యంత్ర గారముల అధికారులకుకొట్టి సేరస్థులను మరగుపరచుట, కూలివాండ్ల ప్రతిఘటన తమవద్దకువచ్చి సేరస్థులను తిరుగ యువోగ్యమున నుంచినయెడల పనిలో చేరెదమని చెప్పటమున్నగు విషయములను వివరించిరి.

అటుపిమ్మట కంపెనివారు తాము కూలివాండ్లపట్ల చూపుచున్న దయ, సాహభూతి మున్నగునవి, భారతదేశము లోని యే యంత్ర గారములోను కనబడననిరి. కార్మిక సంఘమువారే, స్వరాజ్యమువచ్చిన యెడల కూలివాండ్ల స్థితిగతులు బాగుపడ గలవని యీ కార్మిక యుద్ధయమును ప్రారంభించిరి.

రాజకీయ పరిస్థితులు కార్మికులలో ప్రవేశపెట్టుటవలన పెట్టుబడిదారులకును కూలివాండ్లకును మనస్ఫుల్లముగలగుచుండుట విచారకరము. పారిశ్రామికాభివృద్ధికొరకు ఇట్టి పనులే మియు దేశమున జరుగకుండుటకు కొన్ని సాధనములను వేదకెన బాగుగా నుండునని కంపెనివారు ప్రకటనమున నుదహరించిరి.

ఇంజనీరింగు కళాశాల ద్వైవార్షిక పత్రిక:- ఇయ్యది ఇంజనీరింగు కళాశాల విద్యార్థులచే నెలకొల్పబడినది. ముఖ్యముగ ఇంజనీరింగు జ్ఞానమును పరివ్యాప్తముగావించుటకును, ఈవిషయములయితరుల యభిప్రాయములను నైకొని అభివృద్ధి గంచుటకును ఈపత్రిక బయలుదేరినది. ఈసంఘమున ఇంజనీరింగు కళాశాల విద్యార్థులును, విద్యను ముగించి ఉద్యోగములయందు ప్రవేశించిన ఇంజనీరింగు ప్రాత విద్యార్థులును సభ్యులుగ జేరవచ్చును. రెండవతరగతివారు గౌరవసభ్యులుగ జేర్చుకొనబడుదురు.

ఈపత్రికయందు ఇంజనీరింగు, పారిశ్రామిక, గణిత శాస్త్రము, ప్రకృతిశాస్త్రము, సాంఘిక సారస్వత విషయములు చర్చింపబడినవి. ఇయ్యది చాలముఖ్యమైన విషయములయందు నుడువదగును.

దీనికి ప్రధాన సంపాదకులు జి. వేంకటాచలము బి.వి. గారు. కార్యదర్శి భావరాజు సత్యనారాయణమూర్తి గారు. ఇందు ముఖ్యముగ ఆంధ్రమునకును సామాన్యముగ ఆంధ్రులందఱును విశేషశ్రద్ధవహించి ఇంజనీరింగు శాఖయందు గూడ ముందంజ వైచి అభివృద్ధి కరచుకు కార్యములను జేయు బూనుకొనుచున్నందులకు వీరసంతకము అభినందించుచున్నారము.

వృత్తాంతములు

డికేంబరు అఖిలజాతి సర్వ శాంతి యుద్ధము గాదు కలకత్తాకు విచ్చేసెదరు.

గత రాత్రి రాజప్రతినిధిగారు అనుచరసమేతులై డిల్లీ నుండి కలకత్తాకు వచ్చినట్లు.

15-వ తేదీన సర్ జేమ్స్ మెన్జీస్ గారు సంచారమునకై పయనమగుదురు. బొంబాయి, కలకత్తాలకు ఏగురుంచెదరు.

ఇండియాకు విమానములు నడుపుట కొంచె మాత్రము ముగుసిన తెలియచున్నది. 12 తేదీ గురువారమునకు ఢిల్లీకి రావలెను. ఇంకను ఆలస్యము కావచ్చును.

ప్రాంచైను కమిటీవారు లాహోరునందు పనినిమగించు కొని ఆదివారమునాడు నాగపురమునకు వెళ్లిరి. సాక్షుబో ప్రభువుగారికి ఆనాటిగృహముగ నున్నందున వారుకొంతకాలము లాహోరునందే యుండుదురు.

కలకత్తా అంబులెన్సు సంఘముకంటే మెసపాటెమెంటుకు వెళ్ళి క్రతువులచే కైదికబట్టుకొనినవారందరు విడుదలచేయబడిరి. పక్షముడినములలోగా వారు కలకత్తాకు రాగలరని తెలియచున్నది.

కలకత్తా సెంటుభవనమున విద్యుత్తీగలు అంటకొని అగ్నివ్యాటలు వ్యాపించినవి. పుస్తకముల అలమారు అంటుకొనెను. త్వరలోనే అగ్నివ్యాటలు చల్లార్చబడినవి. విశ్వవిద్యాలయపు క్యాటెడ్రలును, తదితరప్రముఖులు తగులబడినవి.

లోకమాన్య తిలక్ గారు:— లోకమాన్య తిలక్ గారు ప్రకృతము లండను నగరమున ఆరోగ్యవంతులుగా నున్నారనియు, తిలక్ గారు చికిత్సమీద తెచ్చినదానా జనవరమానమున విచారణ జరుగు ననియు, మరలా ప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

తిరువాత్తుకు దివాను జే. డబ్ల్యూ. బోరుగారు మరల బ్రిటిషు ఉద్యోగమున ప్రవేశించెదరని తెలియచున్నది. వీరి స్థానే ప్రధాన న్యాయస్థానమందున్న నారాయణ అయ్యగారు దివానుగ నియమించబడుదురని తెలిసెడిది. ఈయన కొచ్చిరు జేరియును. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమున వీరు ఎం. ఏ. డి. ఎల్. పరీక్షలందు ఉత్తీర్ణులై. ప్రభువున వీరు మాజుగారు ఒక లేఖకుడుగ ప్రవేశించిరి. ప్రస్తుతము వీరు ముఖ్య న్యాయాధికారి, కొంతకాలము దివానుగ పనిచేసిరి.

నిన్నటిరోజున భారతదేశీయ మహాజనసభ ఆహ్వాన సంఘమువారు డిల్లీలో హాసికల్ ముల్క్ హాకీము ఆల్యూల్ ఖాన్ గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైరి. ఈ సందర్భమున మున రానున్న దేశీయమహాజనసభయందు ఆన్ని తెగలవారును, జాతీయవాదులును, ఆదివాసులును, మిశ్రవాదులునుకలసి కార్య భారమును నిర్వహించవలయు ననియు, దేశీయమహాజన సభా నిర్మాణజాతీయసభాసమాఖ్య నిలబెట్ట ప్రయత్నింపవలయు ననియు అధ్యక్షులు అందరిని హెచ్చరించిరి.

దేవాలయపు తగాదా:— నేలముజిల్లాలోని కాళిదాస్ యందలి సుబ్బిమ్మశ్వేత్యర్ దేవాలయముపట్ల ఒక్క క్యక్తి కేనా లేక ప్రజలకును వామ్యుగలవా అను విషయమున తగాదావచ్చినది. ఈ దేవాలయమును మాకు తరముజిల్లించు నొకరు కట్టించియున్నారు. అది ప్రకృతము లక్ష్యణ గొండగు గారని వారి యధీనమున నున్నది. దేవాలయము వ్యక్తియధీనములో నున్న దని దొరతనమువారు గొండగు యొద్దనుండి ఆదాయపు పన్నును వసూలు చేయుచున్నారు. ఇప్పుడు కొందరు దేవాలయము ఒకరి ఆస్తికాదనియు, ప్రజలకు సంబంధించినది కావున, గొండగు అనువారిని దేవాలయ పాలనములోనుండి దీసివేసి, దానిపాలన కొక స్త్రీమునకు తయారుచేయుచు కొందరు దావాను తెచ్చిరి. సబ్బాన్ నేటు బడ్జెట్ గారు దావాను విచారించి దేవాలయము ఒక్కరి ఆస్తి యని తీర్పుచెప్పిరి. హైకోర్టునందు క్రిందికోర్టు తీర్పుమీద ఆపీలు చేయబడినది. న్యాయమూర్తులు అట్లు రహీము, ఓల్డ్ ఫీల్డు గారు క్రిందికోర్టు తీర్పునే భాయపరచి ఆపీలును కొట్టివేసిరి.

స్థానిక వార్తలు

దర్బారు పండుగ:— చూడబోని హిందూయుని యను విద్యాలయమువారు సబుఅసెంబ్లెలు ఇన్స్ పెక్టరు ఎస్. శ్వేతారణ్యశాస్త్రిలవారి యాజమాన్యమున కేపు దర్బారు పండుగను చేసెదరు.

మరణము:— రివిన్యూబోర్డు సభ్యులగు మహమదు ఆజిద్దీను సాహేబు బహదరుగారి శ్మశ్రీకయగు ఆబూతురబు గారు విషజ్వరమువలన మొన్న చనిపోయి రస విడుదల చింతించుచున్నాడు.

పీఠాపురము రాజగారు:— కాసన సభాసభ్యులకు శ్రీరాజగారిని పద్మాకిమిడి విజయనగరము కాకినాడ రాజమహేంద్రవరము బెజవాడ నూజివీడు కాళహస్తి సెంటులు పేర్కొనినవి.

న్యాయుండియా కేసు:— న్యాయుండియా ప్రతిక మీద తేబడిన క్రిమినలు దావాలో ప్రతికాసంపాదకురాలు అనిబిసెంటు గారు కోర్టునందు హాజరుట అనవసరమని న్యాయాధిపతి చెప్పినందువలన అనిబిసెంటు గారు మొన్నటిసాయం కాలము పాలనాటునకు వెళ్లుటకు మానుకొనినారు.

సంస్కరణసంఘము:— అధికారాయత్త ప్రజా యత్తాఖల విషయముల చర్చించుట సంస్కరణ సంఘము మదగానునకు వచ్చినప్పుడు రాజధాని పక్షమున సంఘము నందు పనిచేయుటకు మానసియులు నార్మక మార్జరీ బాంట్సు ఐ. సి. ఎస్. గారు నియోజింపబడిరి.

రాజ్యలక్ష్మీ నిలాపము:— ఇది యొక పద్యకావ్యము. కృత్రిమ క్రొవ్విడి కేవలవేంకటాశీవతిగారు. వీరు గోదావరి మండల కపిలేశ్వరపురమివాసి. ఇందలి కథ గా. బి. కందుకూరి వీరేశలింగంపంతులుగారి ధర్మపత్నియగు కీ. శే. రాజ్యలక్ష్మమ్మగారి జీవితచిత్రము వర్ణించబడినది. వెల 0-4-0.

వర్ధాంతర వివాహములు:— హిందూగణాంతర వివాహములపట్ల సానుభూతి చూపుటకు కేపు సాయంకాలము 5-1 గంటలకు గోఖేలు మందిరమునం దొక గొప్పసభ జరుగును. అల్లాడ మహాదేవశాస్త్రి, సి. జోరాజదాస్, ఎస్. దొరస్వామిఅయ్యగారు, సి. ముబ్రహ్మణ్యయ్య, ఉన్నవలక్ష్మీ నారాయణ, గద్దె రంగయ్య నాయుడు, టి. ఎస్. రాజగోపాలయ్యగారు గొప్ప ఇక కొందరును సభలో మాట్లాడుదురు. మానసియులగు దివానుబహదరు న్యాయమూర్తి టి. సదాశివయ్యగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

జ్ఞానోదయనిలయము:— జ్ఞానోదయనిలయ మనుషేర గ్రంథాలయమునకు 1918 సం. 10 నవంబరు నెల 1-వ తేదీన స్థాపింపబడినది. 1919 సం. 10 జనవరి నెల 3-వ తేదీన బృజేశ మహాత్మ్యమును జరుపబడును. నిలయోదేశములు: 1. ఉచితముగ గ్రంథములఁ జదువగొచ్చుట, 2. బాలవర రాత్రిలందుచిత్తుగ విద్యగఁజేయుట. 3. నీతి మత సాంఘికవిద్యను విప్పించుట.— భద్ర సీతారామయ్య, కార్యదర్శి.

ఘోషా వైద్యాలయము:— నగరమునందలివిక్టోరియా ఘోషా వైద్యాలయమునందు నోగులకు వసతు తీర్పుకు చుట్టకు రావుబహదరు కలవల కల్లన్ శ్వేత గారు య 1,000 లు, కలకత్తా నివాసులు ఎస్. రాధా కృష్ణయ్యగారు, మానసియులగు సర్ గార్డసు ప్రేమకు, టి. ఎ. రామచంద్రరావు, ఆర్. ఎ. ఎస్. సిమ్మకు, ఎ. జె. లీచ్, ఎం. ఏ. బుద్దను బాదుషా సాహేబు, న్యాయమూర్తి సదాశివయ్యగారు, జి. ఎ. వజ్రేశము, సలేమహమదు హాజీ ఇబ్రహీముగారు చెరియొక వందరూపాయలు విరాళముగా నిచ్చి రస కార్యదర్శులు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

వైశ్య గ్రాడ్యుయేటు జే:— ఈ వార్షికోత్సవమును ఆర్యవైశ్య మహాసభవారి యాజమాన్యమున డిసెంబరు 25-వ తేదీ బుధవారమునాడు కీల్సూరు పూనమ్మి హైకోర్టు నందలి లెక్చరర్ల హానులో జరుగును. రిటైర్డ్ డిప్టీ షాంఘి ఆఫీసరు రావుబహదర్ వి. ఆళ్ళూరు సెటిగా రాతిక్య మొసంగెదరు. వైశ్య విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రులును తత్సంబంధులును అందఱును తమ యిచ్చటివిలాసములను సకాలమున కాహ్వానము లంపుట కనుకూలముగా కార్యదర్శి చల్లా గురుస్వామి శ్వేత, డి. ఏ. డి. ఎల్., గారి కందజేయ బాధ్యులు.

మదరాసు పీస్ గుడ్డు నర్తకుల సంఘము:— కడవిన 7-వ తేదీ శనివారమునాడు సమావేశమై ఈ సంఘమువారు ఈ క్రింది తీర్మానములను గావించిరి:— (1) ఆకస్మిక యుద్ధవిరామమువలన కలిగిన యసాధారణ దుర్భేద పరిస్థితులు కారణముగా స్వదేశవిజేత వర్తమానములు భారతదేశమును భవిష్యత్కాలమునకు సంబంధించిన కొనుగోలు ఒడంబడికల నన్నిటిని రద్దుపరచవలె నని ఈ సంఘమువారు నెక్కి వక్కాణించుచున్నారు. (2) ఈ రద్దుపాటు దిగుమతి వర్తకుల యొక్కయు నిర్మాతల యొక్కయు యోగక్షేమముల కవశ్యమనియు నిర్మాత లొకవేళ ఆయెడంబడికలను నిలద్రొక్కబ్రయత్నించునెడల దిగుమతికర్తకు లనేకులు తమ యొడంబడికలను నెఱవేర్చలేక దివాలా తీసుకుని వచ్చుననియు అందువలన బట్టలవర్తకమంతయు చెడి యనేక సంవత్సరముల కుట తిరిగి తేరుకొన జాలదనియు ఈ సభ వారభిప్రాయ పడుచున్నారు.

ధార్మిక బ్రాహ్మణసంఘము:— విశ్వసంఘకార్య నిర్వాహము 8-వ తేదీన అదయాలలో సమావేశమై ఈ క్రింది తీర్మానములను గావించిరి:— (1) ఇతరతలముల వారి దౌర్జన్యమునకు లోబడికుండ రాజమార్గములలో తాము సంచరించుటకు గల తమహక్కును సంపూర్ణముగ సంపాదించుకొనుననియు తమ పాటుపనులను తియ్యాలయెడ ఈసభ వారు హృదయపూర్వకమైన తమసామ్రోశమును చూపుచు ఈతీర్మానమును ఈ యద్యమమునకు సంబంధించిన చారికిని ప్రతికలకును తెలియబరచుటకు తీర్మానము చేశారు. (2) జీవబలులును మద్యనైవేద్యములును లేని నిన్ను జాతులవారి జేవాలయములలోనికి ఉదారులగు బ్రాహ్మణులునిధిగావెళ్ళవలెనని ఈ సభ వారు తీర్మానించుచున్నారు. (3) అంటరానివాండ్ర యంటరానితనమును గూర్చి యొక చిన్నగ్రంథమును సిద్ధపరచుటకు మహాదేవశాస్త్రి గారిని ప్రార్థింపవలెననియు ఆగ్రంథము రాజధానియందలి ప్రధానజేత భావ లక్ష్మీలోనికిని భాసాంతరికరింపబడవలెననియు తీర్మానింపబడినది.

ఆయుర్వేదకళాశాల, చెన్నపురి. (1045)

ఈ కళాశాలలో చేరిన ఆయుర్వేదభూషణ, భిషగ్వరచరిత్రలగును, లఖలభారత ఆయుర్వేద విద్యావీర పక్షమున జరుగు ఆయుర్వేదాచార్య, విశారద, వైద్య, ఈ పరీక్షలకును ప్రత్యేక శాఖ తర్పరుపబడి విద్య కలపబడును.

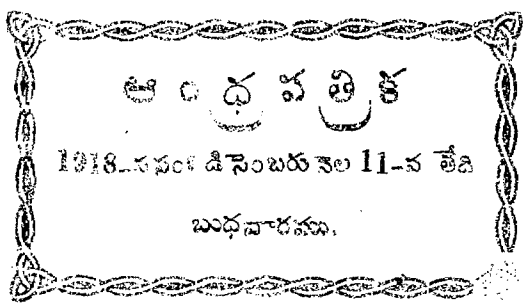
నూతన తరగతులు 1919 జనవరిలో ప్రారంభమగును.

జీతములు:— ఆయుర్వేదాచార్య శాఖకు నెలకు 5 రూపాయలు. తదితర శాఖలకు 3 రూపాయలు మాత్రమే. ప్రవేశపరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులగు కొందరికి విద్యార్థి వేతనము లొనగబడును.

యోగ్యతాంశములు:— భిషగ్వరశాఖ తప్ప తక్కిన శాఖలలో చేరగోరువారికి సంస్కృతమున చక్కని భాషాజ్ఞాన ముండవలయును. భిషగ్వరశాఖకు మాత్రము ఆంధ్రమునగాని, ద్రవిడమునగాని చక్కని జ్ఞాన ముండవలయును. ప్రతిశాఖకు 50 గురకు మాత్రమే ప్రవేశము గలదు.

వివరములను తెలియగోరువారును దరఖాస్తు ఫారములను బడయగోరువారును మదరాసు మాంట్యూడ్డులో నుండు లింఛినిలయము: } చెన్నపురి ఆయుర్వేదకాలేజి ప్రిన్సిపల్ }
"పండిట్" } పండిత డి. గోపాలాచార్యగారికి }
మదరాస్. }

వ్రాసికొనవలయును.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు

నియోజక గణగణనిర్ణయము

ప్రజాప్రాతినిధ్యము ఖచ్చితమున ప్రజాప్రయోగా
ర్థము చేయుటకై ప్రజాపాలనము వర్తమానయుగ
ప్రభుత్వావర్తము, నుపాపాలనము స్వపరిపాలనము
నకు సాటికాదను రాజనీతిజ్ఞుల మతము జనాంగికా
రమును బడసినది. యూరపురాజ్యముల విల
యము నహింసాపూర్వముల నీతి తత్వమును బోధిం
చుచున్నది. స్వపరిపాలనమునకును బాధ్యతాయుత
పాలనమునకును మూలబీజము ప్రజాపరిపాలనమని
రాజ్యతంత్రజ్ఞులు ప్రతిపాదించుచున్నారు. భరత
ఖండమునందు బాధ్యతాయుతస్వపరిపాలనాంశుర
ములను స్థాపించుట ఆంగ్లాంధ్రాజనీతిజ్ఞుల సంకల్ప
మని లాయుడుజార్జి ఆన్వీతు మాంటేగుగారులు
మొదలైనవారు తెలిపియుండిరి. ప్రజాపరిపాలన
మునకు మూలము విశాలమైన నియోజక గణ
నిర్మాణము. నియోజక గణనిర్మాణ విషయమును
పరిశీలించి నిర్ణయించుటకై వంచాయతి సభ
ఇప్పుడు విచారణను జేయుచున్నది. సంయుక్త
రాష్ట్రములందును పాంచాలమునందును విచారణ
జరిగినది. ఇతరరాష్ట్రములందు విచారణ ముగిసిన
తరువాతను జననీతి మూలార్థమునందు చెన్న
పురియందు దీ విషయమై పరిశీలనము జరుగనున్నది.
ప్రజా నీతి విషయమై వారి యభిప్రాయములను
వ్యక్తము చేయవలసి యుండును. విచారణను
జహిరంగముగ గాకను గుప్తముగ చేయుటవల
నను ఫలితము తెలియకున్నది. చెన్నపురి
రాష్ట్రవాసులు వారి యోచనలను దెలుప
వలసిన సమయము సమీపించుచున్నది. ఇంతవర
కును నావిషయమై విశేషమైన చర్చ జరిగినటులు
తోచదు. ఇప్పుడైనను చర్చకు బూనుకొనుట
సమంజసము. ఈ నెల 16-వ తేదిని గవర్నరు
గారి భవనమునందీ విషయమై చర్చ జరుగనున్నది.
గవర్నరు గారు సంప్రదించి నిర్ణయించుటకు కొం
దర నేర్పరచిరి. ఆసంప్రదింపు ఫల్యవసానము నైన
ను దెలిసికొనుటకు ప్రజల కవకాశములేదు. ఇట్టి
సందిగ్ధ సమయమునందు ప్రజలు వారి వాంఛిత
ములను దెలుపుటకు వెంటనే పూనుకొనవలసి
యుండును. చెన్నరాష్ట్రమునందు 410 లక్షల
ప్రజలు గలరు. అందు 190 లక్షలు 20 ఏడకు
లోబడినవారు పోను శేషించిన వారు 220 లక్షలు
గలరు. అందు స్త్రీలు 110 లక్షలు పోను శేషించిన
వారు 110 కలరు. ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము స్త్రీ
లకు సయితము గలుగజేయదలచిన 140 లక్షల
మందియైనను నుండురు.

నియోజక గణగణ విషయమును జర్పించు
టకై ఆంధ్రరాష్ట్రోక్తసంఘము గతవారమునందు
బెజవాడయందు జేసిన పీఠాసనములు గమనార్హ
ములు. మాంటేగుగారి సంస్కరణ ప్రణాళిక
యందు ఎన్నికలు ప్రత్యక్షపద్ధతి నవలంబించి
జరుగవలయు నని నిరూపించబడినది. 140 లక్షల
ప్రజల కెంతమంది ప్రతినిధు లుండవలయు నను,
విషయము ప్రథమమున నిర్ణయింపదగియున్నది.

కాంగ్రెసు విధానమునందు చెన్నరాష్ట్రమునకు
120 సభ్యు లుండవలయు నని నిర్ణయింపబడి
నను సభయందు 200 మందికి తక్కువ కాకుండ
ప్రతినిధు లుండవలయు నని నిర్ణయింపబడినది.
ప్రత్యేక ప్రయోజనములకు ప్రతినిధు లుండుట
యవసరమైనపుడు 50 ప్రతినిధులు వారికిని మహా
న్యూదీయులకును పోను శేషించిన 150 మంది ప్రతి
నిధులు 112 లక్షల ప్రజలచే నెన్నుకొనబడవలసిన
70,000 మంది కొక ప్రతినిధి యేర్పడును. ఇట్టి
ప్రాతినిధ్యము స్వల్పముగాని విశేషముగాదు. ప్రతి
నిధుల నెన్నుకొనుటకు నియోజక గణము నేర్ప
రముల సులభముగాదు. అత్యర్జు లుండరును ఎన్నిక
స్వాతంత్ర్యము నేర్పరచిన 30 లక్షలమంది నియో
జకు లేర్పడుదురు. కాని ఇది తగిన లక్షణముగ
నున్నటులు తోచదు. అందువలన నాస్తిని పన్ను
ను నెన్నిక స్వాతంత్ర్యమునకు లక్షణముగ గ్రహింప
వలసి యున్నది. ఈ క్రింది పద్ధతి నవలంబించిన
20 లక్షలమందికి ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము గలుగ
గలదు.

- (బి) రూ 10 లకు వైగా శిస్తు చెల్లించు ఇవాండా
దలు, రూ 10 లకు వైగా శిస్తు చెల్లించు రైతువారి పట్టా
దారులు జమీందారు రైతులు.
- (సి) ఆదాయపు పన్ను చెల్లించు వారందరూ,
- (డి) వృత్తిపన్ను చెల్లించు వారందరూ,
- (ఇ) రూ 5 లకు వైగా ఇంటి ఆదాయ ఇప్పు వారం
దరూ,
- (ఎఫ్) కానకముక్తము లగు పత్తి విశ్వవిశాలము
మనందు పట్టకరీత్యము దుత్తీయతనవాడు, నోటిచ్చుటకు
అధికారము గలవారై యుండవలయును.

150 సభ్యులను 20 లక్షలమంది ఎన్నుకొని
నపుడు 13,000 మంది కొక ప్రతినిధి తేలవచ్చును.
ఇట్టి నిర్ణయము విశాలము గాకపోయినను సరికు
చితము గాదు. రివిన్యూ భాగములు నియోజకము
నకు ప్రదేశములుగ నిర్ణయింపబడినది. ఇది
ప్రత్యక్ష ప్రాతినిధ్యమునకు సాధనము. ప్రాతి
నిధ్యము ప్రజాచరిమితి ననుసరించి యుండవలయు
నని నిర్ణయింపబడినది. నిన్నుజాతులకు ప్రత్యేక
ప్రాతినిధ్య ముండవలయు నని నిర్ణయింపబడినది.
కాని వానికి ఆస్తి లేదు చదువు లేదు గాన ఎన్నిక
హక్కును గలుగజేయుట దుర్లభముగ నున్నది.
ఇట్టి సందిగ్ధస్థితినుండి తప్పించుకొనుటకై నిన్ను
జాతుల ప్రతినిధుల జాతులనుండి నియుక్తసభ్యులు
నియమింపవలయు నని నిర్ణయింపబడినది. నిన్ను
జాతులకు ఇది సరియైన ప్రాతినిధ్యము గాకపోయి
నను మార్గాంతరము కనిపించుటలేదు. మహాన్యూ
దీయ సంఘమున కాంగ్రెసు-లీగు లేర్పాటు ప్రకా
రము ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నిర్ణయింపబడినది.
ఇతర సంఘముల కన్నిటికి ప్రాతినిధ్యమును గల్పిం
చుట దుష్టరము. వందలకొలది బ్రాహ్మణ
బ్రాహ్మణేతరసంఘములు గలవు. ఈ సంఘముల
కన్నిటికిని ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గల్పింప
బూనుకొనుట యసాధ్యమైన పని. నిర్ణయించిన
ఎన్నిక స్వాతంత్ర్య లక్షణములను బరిశీలించి
నపుడు నియోజకగణ మంతయును బ్రాహ్మణేతర
మయమై యుండును గాన సభిక సంఖ్యాకులు
వారి హక్కులను సులభముగ గాపాడుకొనగలరు.
ప్రజలును ప్రజానాయకులును నీ నిర్ణయములందు
గల సాధక బాధకములను జర్పించి వారి యభి
ప్రాయములను దెలుపుట యవసరము.
ప్రతిజిల్లాయందును జిల్లాకు ముఖ్యపట్టణము సం
పదలయందును విజ్ఞానమునందును జనసంఖ్యయం
దును ప్రధానసానమునందును మండల ప్ర
ధానపట్టణములకు ప్రాతినిధ్యము నేర్పరచుట యు
క్తమని తోచుచున్నది. అటులు చేయుటవలనను

ప్రజావంతులు ప్రతినిధులు గజేయుటకు
సాధనము గలుగుచున్నది. క్లిష్టమైన ఈవిషయము
మీదనే రాజ్యాంగనిర్మాణ మూలధారపడి యుం
డును గాన రాగద్వేషములను బరిత్యజించి దేశా
భ్యుదయమును గోరువారందరు సమన్వయితో
నీవిషయము నవలోకించి వెంటనే నిర్ణయించ
వలసియుండును.

విల్పనుగారి సందేశము

విల్పనుగారు 3-వ తేదిన యూరపునకు
జయలు వెళిరి. తత్సూర్యపు దినమున, కాంగ్రెసు
సభకు వీరు తమ యుత్సాహస్వసందేశము నొసగిరి.
ఆ సందేశము అమెరికనులకే గాక, ప్రపంచమున
కంతకును నూతనోజ్జీవ కారణము గాగలదు.
ఇంగ్లీషుమేళ మొదలగు ఆంగ్లో హిందవ పత్రి
కలు స్పష్టముగారి యుదాహరణ యముల వాచి
నహింపలేక, అమెరికనుల సంగ్రామ సహాయ
మును చులకన జేయుచున్నను, విల్పనుగారు నుడి
వినటుల, సంగ్రామమున సందిగ్ధతకే యే తెంచి
ప్రపంచ డే మమున కే భంగము వాటిల్లునని
యూహించ బడుచున్నపుడు, అమెరికను నైత్యము
లాపావమున బ్రవేశించి, జర్మను విజృంభణము
నరికట్టి, శత్రువులను వెనుకకుఁద్రోసివైచి, స్వాతం
త్ర్యవ్యజమును ప్రపంచమున తిరిగి స్పృశింప గ
స్థాపి పగలిగిన వనుటకు సందియము లేదు. ఇట్టి
సంఘటనము చేకూరుటకు అమెరికను పురుషు
లతో బాటు స్త్రీలు కూడ కృషిసలిపిరి. తత్ఫలిత
ముగ, పురుషులతో బాటు స్త్రీలకు సమాన
రాజకీయ స్వత్వము లొసగబడునని, విల్పనుగారు
చాటుట వారి యుదారభావములకు నిదర్శనముగ
నున్నది. యుద్ధము నుగిసినది. ఇక శాంతి శాశ్వ
తముగ నెలకొనుటకు, విల్పనుగారు కృషిసలుచు
బూనిరి. నిరంకుశత్వమును తొలగించి, ఎల్లరకు
సమానావకాశములు లభించునటుల, పునర్నిర్మా
ణమునకు గడంగుట విల్పనుగారి మనోద్దేశము.
నాకానిర్మాణకార్యక్రమమును, తా మాప మని
యు, ప్రపంచవిధాన మెద్దియో నిర్ణయముగానిది
తామట్టిపనికి బూనుకొనుట యవివేకమనియు, వీరు
ప్రవేశించిరి. సంగ్రామపు గడవిక లింతటితో నంత
రింపవలయు ననిన, విల్పనుగారి కార్యక్రమ మిందు
కు తోడ్పడజాలదు. అన్నిజాతులవారును, ఆత్మ
నిగ్రహము జూపి, తమతమ మారణయంత్రసాధన
ముల తగ్గించినగాని, ప్రపంచాభివృద్ధికి తావుండ
జాలదు. తాము సంధిసభకు వెడలవలసిన యవసర
మును సూచి, విల్పనుగారు సహేతుకముగ ముచ్చ
టించిరి. సభికి మూలసూత్రములను వివరించినది
విల్పనుగారే. ఆ సూత్రములను మిత్రమండలి ప్రభు
త్వములును, శత్రుపక్షమువారును నామోదించిరి.
ఈ సూత్రములు ప్రపంచ కల్యాణమునకు తోడ్ప
డుట కెటుల యన్వయింపబడవలయునో, విల్పను
గారే విశదపరుచుట కర్హులు. విల్పనుగారిపై
ఉభయపక్షములవారికిని సమాన గౌరవభావము
గలదు. ఈ సంధి నిర్ణయమున, విల్పనుగారు స్వార్థ
పరత్వము జూపవలసిన యగత్యము గలుగదు.
అందుచే అన్ని కార్యములను కట్టిపెట్టి ప్రపంచా
భ్యుదయమునకై విల్పనుగారు సంధిసభ కరు
దెంచుట వారి ధర్మచింతన వేనోళ్ల జాలుచున్నది.
14 సూత్రములకు సంధిసభ వారు వివరితార్థము
గావింపకుండుటకును, వాటిని కార్యరూపములో
బెట్టుట కెట్టి ప్రయత్నలోపము జరుగకుండుట
కును, తాము ప్రయత్నించెద మని, విల్పనుగా
రభయమొసగుచున్నారు. సముద్ర స్వాతంత్ర్య

మును 14 సూత్రములలో జేసినందులకు, ఇంగ్లీషు మేను, మదరాసు మేయలు మొదలగు ఆంగ్లో పత్రికలు, వాని తూలవాడుట జూడ, ఈ పత్రిక లెట్టి సంకుచిత దృష్టితో మానవ సమస్యలను విశ్లేషించుచున్నదియు వ్యక్తపడగలదు. దూషణ భూషణములకు జంకక, విల్పముగారు తమ ధర్మమును నెఱవేర్చెదరనుటకు సందియ ముండదు. సంధిరాయబారము లెటుల కొనసాగుచున్నవో, అమెరికను ప్రజల కేప్పటి కపుడు దెలియుటకు, విల్పముగారి కోర్కెపై ఆంగ్ల ప్రాచీన ప్రభుత్వములు వారాకరితును దీసివైచెనని, వీరు నుడి విరి, ఇట్టి నిర్బంధములు హిందూదేశమున గూడ దీసివైచి, వార్తలు స్వేచ్ఛగ నేతెంచుటకు సౌకర్యము లేల గలిగింపగూడదో తెలియదు. ఇంగ్లండునకు వెడలకుండ భారత రాజకీయ వాదులపై ప్రయాణ నిషేధములటుల నేయున్నవి. వార్త లొక దేశమునుండి వేతొక దేశమునకు స్వేచ్ఛగ వెడలకుండ నెకసారు ల్ల పడుచున్నారు. బిసెంటుగారి కీటీవల జరిగిన యన్వాయమే ఇందుకు నిదర్శనము. ప్రపంచజాతుల జేయుమునకై తామీ కార్యమునకు గడంగినటుల విల్పముగారు నుడుపుచున్నారు. కాని ప్రపంచజాతు లనిన, వీరి యుద్దేశము శ్వేతజాతులమాత్రమే యయినచో, పునర్నిర్మాణము బూటక మగును. ప్రాచ్య సా శాస్త్ర్య అను విభేదము లేక ఎల్లజాతులను స్వేచ్ఛావివృద్ధి కవకాశము లొసగబడినగాని, శాశ్వతశాంతి నెలకొననేరదు. అటుల గానిచో, అంతర్జాతీయ సంఘ నిర్మాణము వ్యర్థమై పర గును. అధిపతే రాజ్యములలో భారతీయుల స్థితినిగూర్చి సి. యఫ్. ఆండ్రూసుగారు ఇండియను హామలు రిపార్టురు పత్రికకు వ్రాయుచు ప్రస్తుత సమస్యను చక్కగ వ్యక్తీకరించిరి.

“ఈ సమస్య పరిష్కారము సంధిసభ పై నను, ముం దేర్పడనున్న అంతర్జాతీయసంఘము వైనను నాధారపడ గలదు. అంతర్జాతీయసంఘ మనిన, యూరపియను జాతుల సంఘ మని మాత్రమే యర్థ మగుచో, భావిభృతి తమసామృత్యమై యుండగలదు. కాని విల్పముగారి కట్టి యర్థముతో నీ పదమును వాడిరని నే నూహింపజాలను.”

ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘము: మద్రాసు ప్రెస్సుపత్రిక ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘపు తీర్మానముల గూర్చి మద్రాసు ప్రెస్సుపత్రిక యిటుల అభిప్రాయించుచున్నది:

“బెజవాడలో జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘ సభవారు, ప్రధానమంత్రిగారి ద్వారా నొక విన్నపము సందిసభా ప్రతినిధుల కంపబడవలె నని, తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానమున, విన్నపము మిత్రమండలి ప్రతినిధులకు మాత్రమే పంపబడవలె నను సూచన గానింపదు. బ్రిటిషు వ్యవహారముల గూర్చి శత్రుదేశప్రతినిధులకు ప్రధానమంత్రిగారు విజ్ఞాపన సంపుడురని గాని, ఇందుకు భారతీయు లంగీకరింతు రని గాని, వీరూ హించి యుండరు. ఈ విన్నపము, భారతీయులలో ననేకుల కిష్టముండు నని, మేము నమ్ముజాలము.”

ప్రెస్సుపత్రికకు గలిగిన సూచనము వింతగ నున్నది. సంధిసభలో, ప్రాపంచిక పునర్నిర్మాణమునకు తగిన సూత్రములన్నియు అన్వేషింపబడును. అంతర్జాతీయసంఘ మే సూత్రములపై ప్రతిష్ఠింపబడవలయునో, నిర్దేశింపబడును. స్వయం నిర్ణయసూత్రప్రతిపాదనము, ప్రపంచజాతుల కెల్లరకును సమానముగ వర్తింప జేయబడును. స్వాతంత్ర్యమును ప్రపంచమున సుస్థిరముగ నెల

ద్వితీయాంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము

శ్రీమాన్ రాజవైద్య కొంపల్లి చెంచురామయ్య పంతులుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద కాకినాడయందు డిసెంబరు ౧౫ న సమావేశమగును.

కొల్లుబయ్య, సంధిసభయొక్క ముఖ్యద్దేశము. ఆ తరువాతమున, స్వయంనిర్ణయసూత్రము హిందూ దేశమునకు గూడ వర్తింపజేయబడవలయు నని, లాయడుబార్నిగారి ద్వారా కాంగ్రెసుసభవారు విన్నపమంపుటలో వివరీత మెద్దియు లేదు. హైందవ సమస్య గూడ అంతర్జాతీయసమస్య గాక తప్పదు. ప్రపంచ జేయుమునకై సూత్రములను నెలకొల్పుచున్న సంధిసభ వారు, హిందూదేశాభివృద్ధి కవసరమగు సూత్రములను నెలకొల్పుటలో నాశ్చర్యమెద్దియు నుండదు. ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు గావించిన తీర్మానము బోలు తీర్మానము లితరరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘముల వారిచే గావించబడియే యుండెను.

సంధిసభ : భారతీయ ప్రతినిధులు మహాత్ముడియుల పక్షమున, అమీరాలి గారు సంధిసభకు ప్రతినిధిగ బంపబడవచ్చు నని పాల్మాలు గెజెట్టు పత్రిక సూచించుచున్నది. ఇంతవరకును ప్రజాప్రతినిధు లొక్కరైనను సభ్యులుగ నియమింపబడలేదు. మహాత్ముడియుల పక్షమున మహాత్ముడాబాదు రాజాగారుగాని, హస్సేను ఇమాముగారుగాని ఏల నియమింపబడగూడదు? వాల్మరు లాంగుగారు, ఇంపీరీయల్ ప్రిఫరెన్సు వద్దతి బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునం దవలంబింపబడవలెనని, సూచించుచున్నారు. ఈవద్దతి వాణిజ్యాభివృద్ధియందు వెనుకబడియున్న హిందూ దేశమునకు నప్రదాయక మని యిదివరకు సూచించియుంటిమి. హిందూ దేశమునకు గావలసినది వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యము. ఈ విషయమై పార్లమెంటులో ప్రశ్నలడుగబడగ, హ్యూయిన్సుగారు ఇండియాపై నెట్టి పన్నుల విధించుటకైనను బ్రిటనుకు అన్వతయున్నదని, జవాబిచ్చిరట. మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రిక యీ సందర్భమున చక్కనికత్తు నడుగుచున్నది. వాణిజ్యరక్షణవిధానము సరియైనచో, హిందూ దేశమునకు బ్రిటిషు సరకులపై పన్నుల విధించుటకు స్వేచ్ఛ యొసగబడునా? ఇట్టి కఠినసమస్యలు సంధిసభయెదుట చచ్చింపబడునపుడు, భారతీయ ప్రజాప్రతినిధు లుండకుండుట ప్రబల నష్టమునకు కారణమగును. ఈ విషయమై భారతీయులు తమ కోర్కెలను ఆంగ్లదేశ ప్రభుత్వమువారికి దృఢముగ నివేదించుట అత్యవసరము.

సంస్కరణసంఘనియామకములు గౌరవనీయు లగు కొమమెనుగారు శాఖా విభజన సంఘ సభ్యులుగ నియమింపబడుటచే, వారిస్థానమున గౌరవనీయు లగు మార్పు బొంకు గారు మద్రాసులో జనవరిలో గూడనున్న శాఖా విభజన సంఘమున రాష్ట్రీయ సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. కొమమెనుగారి స్థాన మాక్రమించుటకు వీరు తగియుండు రనుటకు సందియము లేదు. బొంబాయియందు రాష్ట్రీయసభ్యులుగ నటరాజనుగారును, సమర్థుగారును నియమింపబడరని, తెలియుచున్నది. విచారణసంఘములలో కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు మందునకైనను గానింపకుండుట చోద్యముగ నున్నది. ఇట్టి సంఘముల విచారణపై ప్రజలలో విశ్వాసము పెరుగుట దుర్లభము.

కాంగ్రెసుసభ : కక్షలు లాహోరులో, బెనర్జీ శాస్త్రి నృపుగార్లువ న్యసించినపుడు, డాక్టరు గోకులచందనరాంగు గారు, బెనర్జీ మొదలగువారు కాంగ్రెసు చీలికను శాశ్వతముగ పెరుగనియక డిసెంబరు కాంగ్రెసులో జేరవలయునని, చక్కనిహిత మొనగిరి. కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘమువా రుభయపక్షములు నొక సభలో జేరవలయు నని, హెచ్చించుచున్నారు. కాంగ్రెసునుండి చీలిన మితవాడు లిక నయినను తాము దేశమునకు గావించిన హానిని గుర్తించి, సరియగు మార్గము ననుసరించెదరుగాక!

జర్మను యువరాజు లండన్, డిసెంబరు 4:—మార్క్స్ యుద్ధానంతరమున ఆల్ఫ్రెడు లార్డెను పోయినను సరే సధి జేసికొనవలయు నని పోలితి నని జర్మను యువరాజు తెలియజేసెను. కాని నీవిందు జోక్యము కలగజేసికొనవల దయ్య నీ పనిని నీవు జూచుకొనవలయుననియు నుడివి రని తెలిపెను. కెయిజరును, రాను గూడ యుద్ధ మన్న మొదటనుండియు విముఖులై యున్నారమని నుడిపెను. వెర్దెన్ ముట్టడి యన్న తనకు మొదటనే కిట్టదనెను. తమకు అందరును అనకూలఃడికానో మూడవ వెర్దెను యుద్ధమున విజయముదైన యుండెడివాడ ననియెను. జర్మనుల సాంగ్రామిక కార్యముల కన్నిటికిని లూడెక్ డాక్సు సేనాని ముఖ్యకారకు డనియు హిందెబర్గ్ కేటలము ఆలంకారవిగ్రహమనియు వ్యక్తపరచెను.

బ్రిటిషు పురోగమనము. లండన్, డిసెంబరు 9:—బ్రిటిషు పత్రిక ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—కొలొన్, గోడెస్బర్గ్ నడుమ రై నను బ్రిటిషు వారు దాటిరి.

బెర్లిను పరిస్థితులు. ప్రతినిధిసోద్యమము. లండన్, డిసెంబరు 9:—బెర్లినునుండి తంఱియుట్లు తెలుపుచున్నది:—దొరతనమున రద్దుజేయుటకు అతివాదులు ఘన యత్నిములను జేయుచున్నారు. దేశమందున్న గొప్ప కార్య సాధనధురంధులు నందరిని స్పార్టాకసులు బెర్లినులో కేంద్ర స్థానమున జేర్చిరి. దొరతనమువాను 10 వేల సైన్యమును తమ స్వాధీనములో నిర్దయగ నుండుకొనిరి. ప్రజాప్రతినిధి సైన్యములగూడ (రిపబ్లికను గార్డు) దొరతనమువారి స్వాధీనములో నున్నవి. సైన్యములు స్ట్రాసిని ఆక్రమించుకొనిరి. రయలు స్టేషనులను, విశ్వవిద్యాలయములను తదితర ముఖ్యస్థానములు గూడ వీరి స్వాధీనములో నున్నవి. అదివారమువాడు అల్లరులే తమియులేదని తెలియచున్నది.

జర్మనుల రాక్షసకృత్యములు. లండన్, డిసెంబరు 5:—1918 సంవత్సరపు ఆకస్మాదకముల పట్టుకడన బ్రిటిషుయుద్ధబండిలకు జ్యోతులు ఇంకను అతిక్పారముగ జూచుచున్నారని న్యాయమూర్తి ఎంగరు సంఘమువారు తెలుపుచున్నారు. ఫిరంగులు ప్రేలుకంక్తి వెనక నున్న బండిలు తిండితక స X ము మాడుచున్నారని ప్రమాణము జేసి తెలుపుచున్నారు. శక్తిక్తిమిరినపనిని జేయుచుచున్నారనియు పశుసాయముగ జూడబడుచున్నారనియు తెలియచున్నది. నిదించుటకు పంచగూడ వీరికిలేదు. దుష్టులను మార్పుకొనుటకు గూడ వీరికి ఏము లేకుండెను. కొంతమంది ఘోరపాథ కోర్కెలేయే చని పోయిరి. పడమటిరంగముల పంక్తుల వెనక పనిచేయుటకు శక్తి లేనివారి నందరిని జర్మనులు ఇటీవల తూర్పు ప్రషియానున, జర్మను పోలండునకు పంపివేసెనని తెలియచున్నది.

తూర్పు ప్రషియాలో 200 మంది యుద్ధబండిలు రైలు బండ్లలో ప్రవేశించిరిని హిట్లరుగారుండి ఒకరు తెలుపుచున్నారు. తిండికై వీరు పరితపించుచున్నారు. కొంతమంది ఒక తొట్టిలోనున్న కుక్కునుమ్రొంగిజేసి, గుడ్డలన్నియు ఇదిగిపోయినవి. మాకుతిండి, గుడ్డ, వైద్యసాయము లేనని వీరు తెలుపుచున్నారు. ఈకుకుకొనుటకు వీరికి దాగ్ధ్యముగూడలేదు. వారి చేతులు, ముఖము బూడిడతో నిండియున్నవి. వీరందరును శతవ్యరమునలే నున్నారు.

విరోధా యుద్ధ విరామము

యునైటెడ్ స్టేట్స్ కాంగ్రెసు మహాసభ.

(రైతు రు విజన్సీ)

అమెరికా

విల్సనుగారి యువన్యాసము.

వాషింగ్టన్, డిసెంబరు 7:—(వెసిడెంటు విల్సను గారు) నేటిదిగము జరిగిన సంయోగ చురచుభటు సంవత్సర హిలో పదేశముల సెనెగి స్వదేశ విషయములను గూర్చియు సంధి సమస్యలను గూర్చియు నుడిచిరి. “నే ను కడచిన పర్యాయము మీయెడుట నుపన్యసించిన తరువాత ఆ పన్నడ పన్నడు మీకు జేకవ్వనచరములను గూర్చియు సంయోగ బలమును గూర్చియు చెప్పవలసి యుండు బాధ్యతగలదు. గతసంవత్సరమున విశేష వార్తలను, విశేష కార్యములను విశేష ఫలములను గలిగినవి. వీనివలన లోకాళ యమునకును, చున బాటికిని గలిగిన మార్పును మీకు నిజేదించ జాలకున్నాను. వానిని నిర్ణయించుటకు ఇది తరుణము కాదు. అట్టి స్థితులమధ్యను మనముండి వానిలో లీనమగుచున్నాము. కాని కొన్ని ముఖ్యవిషయములను తిప్పవట్టుటకు వీలులేదు. అందు కొన్ని మనము నిర్వహించవలసిన వ్యవహారములలో గల సియన్నవి. వానిని చెప్పటయనగా కానన కార్యక్రమమునకును, ప్రభుత్వాధికార క్రమమునకును నియమితి నేర్పటయట యగును. వానినుండియే ఈ రెండును వృద్ధి నొందవలసియున్నవి.

జాతీయభగింస.

తరువాత విల్సనుగారు 20 లక్షలకంటె అధిక సంఖ్యా కులగు వారిని విదేశములకు బంపుటను గూర్చి వివరించి వారిలో 758 మాత్రము శత్రువులవలన నష్టమైనది తెలిపి యింక ను ఇట్లనిరి:— మూడుసంవత్సరములుగ ఈ యుద్ధమున పాటుపడుచుండిన వారి ఆనుభవము మూలమున మనము లాభము నొందితిమి. ఆ యుద్ధమునందు వారు తమ సరస్వ మును వినియోగించి యుద్ధ వ్యయములను భరించుటకొరకు ప్రభుత్వ నిర్వాహక సామర్థ్యమునంతను వినియోగించిరి. మనము వారి ఇవ్వలము, మనము విద్యను అతి శీఘ్రముగా గ్రహించి అన్వేష్య, సహకారము మూలమున నుచురుగున పని వారంభించి మనము అద్వితీయబలముతో లోక నేత గావింపగలమని లోకమునకు దృఢాభిప్రాయము. మనమ్యుల భుజబలమునుగూర్చిగాని, అధికారుల ప్రభుత్వనిర్వహణ సామర్థ్యమునుగూర్చిగాని, ఏర్పాట్లు, సరఫరా, సామగ్రిల పంపకము మున్నగు దానిగూర్చియు నేను విశేషముగా వివరింపనుకాని మనము పరిపర్యాయమున వైవిధ్యముల యొక్కయు సమగ్రములను కాలచిత్రమునందున నావికుల యొక్కయు, వీరి యాధారములై నిలవియుండిన జాతిబలమును గొని యాడవలసియున్నది. యుద్ధవ్యయములను అంతతీవ్రంగా భరించుటకు ఇంతకంటె శీఘ్రముగా సిద్ధపడి విశేష వైద్యముతో నన్ని హితకార్యమును సాధించిన మన సైనికులనుగాని నావికులనుగాని మించువారులేరు. యుద్ధమును నిరంతరాయముగా విజయమునొందుకొరకు సాగించుటయందు పాటుపడిన మనవారు కొందఱు తాముచేసిన పనిని మఱచి సైనికుల చేసిన కార్యములయెడ విశేషముగ సంతోషమున నుహ్వాంకు చుందురు. అతి విషయసమయమున లోకగతులు చావుబ్రతుకుల స్థితులందుండగా మన సైనికులు జేవునియెడ కృతజ్ఞతతో యుద్ధమున ప్రవేశించి స్వాతంత్ర్యరక్షక పంక్తులందు తమబలమును వినియోగించిన కాలమున ప్రవాహపు మార్గమును త్రొక్కించి తమ శత్రువులకు నిరంతరము దుడ్డినీ గలిగించుచుండిరి. శత్రు వర్గ సాధిపతులు తామెడింపబడితిమని తెలిసికొనుటకు 4 మాసముల కాలము పట్టెను. ఇప్పుడో శత్రుమండలి సామ్రాజ్యములు అధ్యక్షములై పోవుచున్నవి. యుద్ధమునందంతలను మనబాలివారి దృఢచిత్తమును, భావబలమును నిర్భేద్యమగు ఉయ్యహమును కార్యసాధనా తత్పరతయు ప్రబలముగా నిరూపింపబడినవి.

శ్రీ సేవాభగింస.

తరువాతను విల్సనుగారు అమెరికను సాకానిర్వాహకులకును, రైలుసేవనివారికిని ఇతర పనివారలకును తమ అభినందనములను తెలిపి శ్రీమతి సర్విన కార్యములను మెచ్చుకొని ఇట్లనిరి. మనపొగడ్తలకు ప్రితిఫలముగా వారిని రాజకీయ విషయ

ములందు పురుషులతో సమానుగాండ్రుగా జేయవలెను. ఇట్టి మాట్లాడు వారు తమ కార్య తత్పరతవలనను పనితరములనను గడించిరి.

అంతర్జాతీయన్యాసము.

అనంతరముగాను “మనము ఇంతకన్న పడిన కార్య జను ప్రదక్షననడకుట నిశ్చయము” అనిచెప్పి ఈ విషయము ఈ దినములందు సాధారణులగు గర్వోత్సాహ బలముతో సంపూర్ణముగా మనకు గలిగినదని ఇంకను కాంతివిషయమునుగూర్చి మనము విచారించవలెను. బాధ్యతలులేని రాజులవలనను అధికా కానయలగు వారివలనను కాంతిభంగము కాకుండ చూడవలెను.

వెసిడెంటు విల్సనుగారు
ధర్మసంస్థాపనా దీక్షాదక్షులు.

కొలంబియా సంబంధము.

ఇటీవల మనము యూరప్, ఆసియా మొదలగు వాని వ్యవహారమునే చూచుచుండిమి గాని మన గడపముంగిటనే జేయవలయు కాంతి యేర్పాటుల నంతగా వాటింపలేదు. తక్కిన ప్రపంచమంతటితో సుబంధముల నేర్పరచుటకు ముందుగ మనము మన సామీప్య బంధువులతో నైకత్యమును బొంది మన స్నేహభావము యథాధ్యనుని ధురబరచుట ప్రధానముకాదా? కొలంబియా ప్రిజాప్రభుత్వముతో సుమచేసి కొనవలసియున్న యేర్పాటులను గూర్చియు స్నేహముగూర్చియు నేనేటి కారునన్నియంజ మూడవచెప్పెదని తలంచెదను. ఈమూఖ్యవిషయముగూర్చి వాతంత్య్రముతో స్నేహముకలగు చర్యను నడపెదమగాక యిది శేకతియాతురతతో గోరుచున్నాను. ఈ ప్రస్తుతస్థితియందు జుట్లచేయుట చాలవ్యాధును గనుక దారవంతముగను, మన మతిసంతోషమున జేరిన నగయు గోత్రాహుకులముగను ఉండునని నావలెనే మీరందఱును తలంచెద రని విశ్వసించుచున్నాను.

దైన్యము ఉత్తరపరాను దేశములు

అనంతర మధ్యములు పునర్నిర్మాణాంతమున తక్కింప సాగిరి. యుద్ధమునమున జేకవ్వనమాభివృద్ధిని గూర్చి బాగ్ర త్తపకుట యావశ్యకముగ నుండెను. ఆయినను తాత్కాలిక సంధి ప్రారంభమైన దని వినినంత నే మన మా చని విడిచి తిమి. ముదుకపదార్థములు మరల యుక్తేచ్ఛగ విక్రయించుట కనుమతించబడెను. ఆహారపదార్థములను గూర్చియు, పదార్థములను ఓడలో నెక్కించుటను గూర్చియు మాత్రము పూర్ణ స్వాతంత్ర్య మీయలేదు. ఇందులకు తగిన కారణము గలదు. ప్రపంచమంతటికిని నింతను మన యాహారపదార్థములు కావలసి యున్నవి. వాని నెనుమతిచేయుటకు తగినన్ని ఓడలు కావలసి యున్నవి. “మన ఓడలకింక పూర్ణ స్వాతంత్ర్య మీయబడలేదని నేను తెలిపితిని. కొంతకాలమువరకును అది కావలసియున్నది. బహుశ ఏమాత్ర మెక్కుడుకాలము పట్టవచ్చును. దూరదేశములందున్న మన సైనికులను దిసికొని వచ్చుటకును, ఇటీవలనే స్వేచ్ఛాను వర్తలగ చేయబడిన ప్రజలు ఆకలిచేమాడిపోకుండ

గాపాడుటకును, వివాహము నొందకుండ నుద్ధరించుటకును మనయొడ లింక నుపయోగింపబడవలసి యున్నది. బెల్జియము ఉత్తర పరానుదేశముల యావశ్యకతా వాంఛితములను గూర్చి నేనొక ముఖ్యవిషయము చెప్పవచ్చుననుకొనియెదను. నష్టపరిహారాధ్య మంత సామీప్యముబడినను ప్రజల నేకవత్సరములవరకును నడవలసిన బాధ నేమాత్రమును తగ్గింపజాలదు. కేవలము సామూహిచుట్టుకంటె వారి కింక చాల ఎక్కుడు సహాయము చేపవలసి యున్నది.

రేపటిదినముననే వారికపరి మితముగ భవమును ముదుక పదార్థములను ఇచ్చినప్పటికిని, సారిక్రామిక ప్రాపంచకమున వారు (రేపటిదినమున) తమ యుచితస్థానము నాక్రమింప జాలరు. యుద్ధాన్ని చారి నాసోకేనముగొనకమున్న వారుచాల చామ్రములైనను నాక్రమించుకొని యుండిరి. వారి కార్యా లయములలో ననేకము నేలగలుపబడినవి. వారియంత్రాలయ ములలో ననేకము ధ్వంసము చేయబడినవి. తక్కినవి గొం పోకుబడినవి. ప్రజలు విడబడి తల యొకదేశము పాలైరి. వారి పనిచాంద్రాలో ను త్రసానుభవము ముంజించిరి. వారు మరల తమయంత్రాలయములను నెలకొల్పుకొని సోయిన పనిముట్లులను మరల గ్రహించి తలయెత్తుకొనువరకును వారిని ప్రత్యేక పద్ధతుల నకలంబించి యుద్ధింప వలయును. ఇంతలో నే సారిక్రామిక పదార్థముల నిమిత్తమును, అవకాశముల నిమిత్తమును గలుగనున్న పోటీలో తమంతట నాదేశములు విడిచి నెట్టుబడనూడదు. జర్మనులతోపాగ్నికే పూర్ణాహుతి గాకుండ నీదేశముల గాపాడగలుగు మహాపుణ్యము గట్టుకొనుటకు కొంతదూరైన కారవలమగు మన మిట్టి సంధిగ్రమచుమున, దయాదాక్షిణ్యములు లేని పోటీవ్యాపార మహాసముద్రమున ననాలోచితముగ వారివిడువక, వారిలాభార్థము ఎగుమతిసర ఫరాలనుగూర్చి తగిన యేర్పాటులను చేయుటకు యుద్ధవర్తక సంఘమునంటి యొకానొక సంఘము నెలకొల్పి దానికి తగిన అధికారముల నీయవలసినప్పిక నట్లు చేయుటకు కాంగ్రెసు అటొంకము చెప్పదని నేను విశ్వసించుచున్నాను.”

నావికాకార్యక్రమము

1918 - వ సంవత్సరమునందు దేశమునుండి వరూలు చేయబడుచుకొనిన 800 కోట్లదోలరుల భవము 600 కోట్ల దోలరులకు తగ్గింపబడుననియు, ఇంత వేగమె భుక్తులు విశేషముగ తగ్గిపోవునని యెవ్వరును తలంపనూడదనియు చెప్పి విల్సనుగారిట్లనిరి. “మనము యుద్ధమున ప్రివేశింపకుండుట ముందేర్పరచుకొనిన ఏర్పాటుల ప్రకారము నావికాకార్యక్రమమును కాంగ్రెసు తప్పు క నిర్వహించు పని నేను తలంచుచున్నాను. రాబోవు మూడుసంవత్సరములందును జరుగవలసిన పనినిగూర్చి తనకధికార మిచ్చుని నాని కా కార్యదర్శి మీ సంఘములకు వలయు కాగితముల నర్పించి యున్నాను. యుద్ధమువలన గలిగిన పరితాపస్థలము ముందు గ నె కాంగ్రెసు వా రేర్పరచుకొనిన పద్ధతి ననుసరించి నాని కా కార్యదర్శియై యేర్పాటుల నిర్ణయించుకొనియెను. నాని కాభి వృద్ధి తప్పుక జరుగవలయు నను ఉద్దేశముతో నియేర్పాటుల కెట్టి యాటంకమును గలుగజేయవలదని నేను వ్యూహ ప్రార్థకముగ మిమ్ములను గోరుచున్నాను. ఇంకను నిట్టి తము కాని భూతకాలపు సర్వ ప్రాపంచికపద్ధతి ననుసరించి మన యేర్పాటులు గూడ నుండవలయు ననుట చాల తెలివి తక్కువగ నుండును.”

సంధివరకుల ప్రాముఖ్యము.

పిమ్మట నతడు రెయిల్వే యేర్పాటులను గూర్చి తక్కిం చుచు ఇంకను గూర్చి తామింక నెట్టి ఏర్పాటులను నిశ్చయింపలేదని చివర నిట్లనిరి. ఈ సమయమున నే నీక్రింది యుద్దేశ్యమును మీకు చెప్పగలిగినందులకు చాల సంతోషించుచున్నాను. జర్మను మిథులతో పోరునపుడు మన మేకీభవించిన మిత్రమండలివారి దొరతనములన్నిటి ప్రితినిధులును సంధి యొక్క మూఖ్యవిషయములను తక్కించు నిమిత్తము స్వారినునకు కత్తురు. నే నిప్పు డీదేశమును విడచుటవలన దేశమున కనేకములగు గొప్ప ఇబ్బందులు గలుగునని నే నెఱుఁగుదును. అయినను మరీ కొన్ని అంశములను బట్టి నే ను సంధి సభకు బోవుట అన్నిటికంటె నాకు తమభర్మముగ నున్నది గాన వెళ్లుట తప్పదని నేనునిశ్చయించుకొనవలసి వచ్చింది. అట్లే నిశ్చయింపవలసి యుండి నధియు సకారణముగ దెలిపిన మీకు నట్లే తోయినని నేను నమ్ముచున్నాను. క్రిందటి జనవరినెలలో నేను కాంగ్రెసులో తెలిపిన నూత్రముల ననుసరించుచు సంధి గావించుకొనుటకు మిత్రమండలివారి రంగీకరించిరి. జర్మను మిత్రులును ఆనూత్రములనునుసరించియే సంధిగావించుకొన నంగీకరించిరి. ఆనూత్రముల

కు లిగిన వ్యాఖ్యానము చెప్పబడును, వాటి నెట్లు గ్రహించుట లసి యున్నదియో తెలిసికొను నిమిత్తము వారు నేనచట నుండవలయునని వ్యాఖ్యముగ కోరక మానరు. ఈ విషయముతో సంబంధించిన అన్ని జాతులవారికిని సమాన లాభము గలుగునట్టి ఏర్పాట్ల జేయవలయునను నునదొరతనమువారి స్వార్థరహితముగ యథార్థోద్దేశము నెరవేరుటకు నేనట్లు చేయుట చాల వాంఛనీయము. ఇప్పుడందరు నంగీకరింపను నై సంధి పరమము నకును, ప్రపంచమున కట్టికిని కాశ్యప్రాయముగలవిగ నుండగలవు. ఇంతకంటె నెక్కుడు ప్రాయముగలవని ఇప్పుడింకొకటి యుండునని నేను తలంపను. మనవైదికులను వావిలును హృదయపూర్వకముగ నేను ప్రముఖ మనదేశ సూత్రములతోను నమిత్తో వాటి కొంత ప్రోహసించితి. ఆ సూత్రములనే నేను కృత్రికరించితిని. అవియే తమయాదర్శ సారాంశము లని రాజ్యాంగ జేతలు నంగీకరించిరి. అందులన నేచెప్పినసూత్రముల కెట్టి అపార్థము లును గల్గింపజేడకుండ జూచి వాని ననుభవములోనికి తెచ్చుట కెట్టి ప్రయత్న లోపమును తలపింపకుండు నిమిత్తము స్వయముగబోయి వారి జులవిముక్తుడను గావలయును.

సంధియేర్పాటు.

ఏమహాఫలసిద్ధి నొందుటకు తమ ప్రాణముల కప్పించి రక్తమును ధారపాసికొ యట్టిఫలసిద్ధి లభించుటకు నేను వాయావ్యక్తి నిప్పుడు వినియోగించుట నాధర్మము. దీనిమించు మరియొక ధర్మమిప్పుడేదీయదు నాకు గన్పించుచున్నది. మీరును ఇచ్చుటి వ్యవహారములను, ఎట్లు నడచుచున్నది నేను నిరంతరము కనిపెట్టుచుండును. మీరును నేచేయునదెల్ల తెలిసికొనగలరు. పరిపడునైదు దినములక్రిందటివరకు నుండిన లేఖాపరిశీలనమును తొలగింపవలసినదని నేను కోరుటలననే ఆంగ్ల రామ ప్రభుత్వములవారా యేర్పాటులను తొలగించిరి. క్రమ జేతములతో వ్యవహారముచేయు బ్రయత్నించు విషయముకదప్ప తక్కిన అన్ని విషయముల లదును లేఖాపరిశీలన మిప్పుడే భాగములందు తొలగింపబడినది. వ్యాధి ను నగరమునుండి రాజకీయ కాళికున, పూర్వమునుండి యధికాళికున నిరంతరము తండ్రినార్తల రాయబారము జరుగుచుండుట ఆవశ్యకమయ్యెను. తక్కినవారి ఆనవాయితీకి యాటంకము గలిగింపకుండు నిమిత్తము కొన్ని శృంగరణ నీ రెండు మార్గములను మన యధీనము చేసికొనబడినవి. అనేకమంది అనుభవజ్ఞులగు ఉద్యోగస్థుల సలహాపరకారము ట్లు చేయబడినదిగావున తండ్రినార్తల బలుమంది ఇటును ఇటునుండి అటును ఎట్టి ఆలస్యమును లేకుండ కొన్ని మానములవరకును జరుగుచుండు నని నేను విశ్వసింపుచున్నాను. మన దేశాధిపతియగు ఉద్దేశములను వ్యాఖ్యముగ నే నావలియొద్దకు నెరవేర్చవలసి యున్నది. ఇప్పుడే కష్ట కార్యమునకు మిరదలు నేకగ్రీవముగ సహాయ మొనరించి తగిన యుత్సాహము నొసకద రని నేనాశంక తగదా? నేను నిర్వహించు బూను కార్య మెంత ఘనమైనదియో ఎంతకష్టతరమైనదియో నేను తెలిసికొంటి. మరయు సమ్మతకార్యపు విషయ బాధ్యతలనుగూడ నెఱిగి యున్నాను. నేను దేశ సేవకుడను. ఇట్టి కార్యము నెరవేర్చుటలో నావ్యక్త్యాలోచనగాని యద్దేశముగాని ప్రత్యేకముగ నుండజాలదు మనతో సంబంధించిన ప్రభుత్వవాయకులతో గలసి యోచించి తీర్మానింపదకు సర్వసామాన్యపు యేర్పాటులను గూర్చి నాకే క్రించిన లేక నాయుత్తమాదర్శకులను తెలుపవలయును. కార్యనిర్వహణమున మీ స్నేహిత్యులతోత్సాహముల నెంతేనియు నమ్మియున్నాడను. ఆవిషయమున నే నందఱికి ననుకూలుడను. నాయోచన మిటువలసియుండెన తండ్రినార్తల మూలమున మీరు తెలిసికొనవచ్చును. అట్లు చేయుటలో నేను నిరంతరము ముఖ్యదేశీయవిషయములందు మీతో గలసి పనిచేయుచున్నాను గదానను సంతసమును గలిగి యుండును. నేను సాధ్యమైనంతవరకూ : మరలివచ్చి అమెరికాదేశ మేను ప్రాధికారకార్యము ప్రయత్నించెనో అనూత్రములు కార్యాచరణ మూలమున ఫలించినదని మీతో చెప్పగలుగుదునని విశ్వసించుచున్నాను."

విల్సనుగారి ప్రయాణము.

లండను, డిశంబరు 5:—విల్సను గారు సంధిసభయందు నివేదించబోవు విషయములను నిర్ధారణము చేసికొనకయే ప్రయాణమును నిర్ణయించుకొనుట యునైటెడ్ స్టేట్సునందు ప్రముఖులకును, వార్తాపత్రికలకును చాల ఉద్దేశము గలిగించింది.

అమెరికన్ ఆర్థిక నిధి
లండను, డిశంబరు 6:—వర్తమాన సంగ్రామమున అమెరికన్లు అపారముగ యుద్ధవ్యయమును భరింపవలసినవచ్చినను వారి ఆర్థిక సంపత్తికి ఎట్టి కొంతయును కలుగలేదు. జూన్ 30 తేదీతో అంత్యమును 15 మాసములకు యుద్ధవ్యయమునకై 182220 లక్షల డోలరులు అంచనావేయబడినది. ఇందులో సగముసామాన్య నౌకలకును, నౌకాస్తలముల నిమిత్తమును, సాంక్రామిక భవనములకును వ్యయపడుచున్నది. మిత్రమండలికి బుణము 47190 లక్షల డోలరులు ఇయ్యబడినది.

లండను, డిశంబరు 4:—ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారితో విరోధా, అసియాభివృద్ధుల రాజకీయ, ఆర్థిక పరిస్థితులను చక్కగ పరిశీలించగల 23 గురు ప్రత్యేక శాస్త్రజ్ఞులు అనేక పట్టులతోడను, విలువగల పత్రములతోడను జాప్తి వాషింగ్టను నౌకమీద వచ్చుచున్నారు.

లండను, డిశంబరు 4:—బ్రిటిషువారికి ఇంకొక 2000లక్షల డోలరులు బుణము చేయుటకు కనడా ఆర్థికమంత్రి ఏర్పాటు గావించినాడు. ఇందులో 500 లక్షలు సామ్రాజ్యయుద్ధానికి కరణము సంఘమువారి కార్యక్రమమును పూర్తిజేయుటకును, ధాన్యము కొనుటకును కావలయును. 1000 లక్షలు మౌనము, పాళి, నెన్నమున్నుగు పదార్థములను కొనుటకు కావలయును.

వార్తలలాంగు.

యుద్ధవ్యయపరిహారములు.

లండను, డిశంబరు 5:—కెయజును విచారించవలయుననియు, జర్మనులు యుద్ధవ్యయము నంతను భరింపవలయుననియు కార్లరు లాంగు గారు తమ యువవ్యాసమున తెలియజేసిరి. 30 ఏండ్లు గడువిచ్చిన జర్మనులు ఈభర్తనంతను ఇయ్యగలరు. కాని తమవస్తువులను మనదేశములలో విక్రయించి మనవద్దనుండి వచ్చిన సొమ్మును మన కిచ్చు విధానమును మన మెంతమాత్ర మంగీకరింపరాదని. అధినివేతములవారికి తాము జూపుచున్న వర్తక సౌకర్యములను దొమియనులకును, క్రవును కాలనీలకును, ప్రాచ్యులకును జూపినందులకు సంతసించి నాడని తెలిపెను. ఎట్టివరకులు లేకుండగ నే దొరతనము వారు సామ్రాజ్యమునుగూడ వారలకు ఎట్టివ్యాపార సౌకర్యములు గలవో ఆ సౌకర్యములను మీకి ప్రసాదించిరి. దొమియనులకును, సామంత రాజ్యములకును (డివైడ్ డెక్లరేషన్) గూడ సాధ్యమైనపుడు, ఈ సౌకర్యములకు ప్రసాదించుటకు దొరతనమువారు నిశ్చయించుకొనిరి.

బ్రిటను దివసోత్సవము

లండను, డిశంబరు 7:—ప్రస్తుత సంగ్రామమున బ్రిటిషువారు అద్వితీయముగ పోరి ప్రపంచమును నిరంకుశ శ్రేష్టమునుండి తప్పించి ముక్తిని కలుగజేసి మహాపకారమును గావించిరి. కాని అట్టివారి గౌరవాధ్యుల రేపు ఉత్సవమును జరుపుటకు అమెరికన్లు నిశ్చయించుకొనిరి. యునైటెడ్ స్టేట్సు సంధంతటను దేశాలయములందును, పాఠశాలలయందును, తదితర కార్యాలయములందును ఉత్సవము జరుగును. పూర్వము అధ్యక్షులుగనుండిన ఆల్బ్రెక్ట్, పూర్వపు, హూశెను గార్లును, తదితర రాజ్యాంగ జేత్రులును ఈఉత్సవమున పాల్గొనెదరు. ప్రపంచము తరపున అమెరికన్లు బ్రిటిషువారిని అభినందించుచు కృతజ్ఞతను జూపిరి. అచంద్రితారాజ్యముగ బ్రిటను పరిపాలనము కల్గెలు గాకయని పరమేశ్వరునిఆర్థించిరి. లాడుడు జార్జి సాక్షాభూతి సందేశమును తండ్రియులకముగ పంపిరి. న్యూయార్కు, బోస్టనులయందున్న బ్రిటిషు స్రాయి జడల సంఖ్యలకు వింహ సల్పబడినది.

ఇంగ్లాండు

బ్రిటిషువారి స్నేహము

లండను, డిశంబరు 5:—గ్రేబుబ్రిటనులోను, ఫ్రాంసులోను అమెరికన్ వైద్యములకు సత్కారమును జేసిరి. వీరికి మిత్రమండలి సేవలకులు తోడ్పడిరి. వీరు ఆత్మంత ప్రేమాతిశయములతో చేయుత నొసంగిరి. మానెలు ఇంగ్లాండుకు పోవునపుడు అధికోత్సాహముతో ఆహ్వానంపబడినవి. భాషారక్తపావముల ముమ్మలను, బ్రిటిషువారిని దగ్గరకజేర్చి ఎన్నడును విడిపోకుండునటులు బంధింపగలవని నమ్ముచున్నారమని అమెరికన్లు యుద్ధమంత్రి జేకరు గారు తెలియజేసిరి.

ఇంగ్లాండు - జర్మను వ్యాంతులు.
లండను, డిశంబరు 5:—సంధి అనంతరము 5 ఏడ్లరకు ఇంగ్లాండులో మరల జర్మను వ్యాంతులు తెరవబడుటకు సాధ్యముకాదనియు, తదనంతర మైనను పొగ్గ మెంటు అనుమతి లేనిదే జర్మనువ్యాంతులు బయలుదేరుటకు అవకాశ ముండజాలదనియు వర్తకసంఘాధ్యక్షుడు సాట్టెక్లీగారు నుడివెరి.

వైద్యము చీల్చబడుట.

లండను, డిశంబరు 10:—నిన్నటి రోజున లండనులో వైద్యములు చీల్చబడుట ప్రారంభమయింది. వైద్యమునుండి చీల్చబడిన వైదికులు ఈవారము ఆఖరుక పరానుకుండి వేలకొలది వైద్యులు ప్రవేశించెదరు.

సముద్రస్వాతంత్ర్యము.

అట్లాన్టి జనరలుగారి యువవ్యాసము.
సముద్ర స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి ఒక వ్యాసమును తయారుచేసి యుద్ధమంత్రివర్గమువారికి సమర్పించ సంసిద్ధుడనగుచున్నాడని ఎస్. ఈ. స్క్రిప్టుగారు లివర్పూలులో తమ యువవ్యాస సందర్శమున తెలిపిరి. గత 18 మాసములనుండియు అమెరికన్ నౌకాదళ సహాయముతో మనము ఏమి చేయుచున్నారమో అదేరిక మనము జేయుటకు అవకాశమున్నచో మనకు సముద్ర స్వాతంత్ర్య సుపర్యక్త ప్రకటనముగ నే యున్నదని సంధి సమావేశమున తెలుపగల్గుచుంది అట్లాన్టి జనరలు గారు నుడివెరి.

లండను, డిశంబరు 8:—శ్రీకృష్ణసంబంధమును చందాచారులను మరల ఎన్నడును చేర్చుకొనరాదని లండనులో నున్న లోనాపు మారకపు సంఘమువారు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించుకొనిరి.

లాయుడు జార్జి గారు.

లండను, డిశంబరు 9:—క్రీస్తు మందరమున జూరుకు జార్జి గారు ఇట్లు యువవ్యాసించిరి. సంధి వ్యాఖ్యమైనదిగ నుండవలయును. వీలైనచో యుద్ధము మరల తలపడగనే చేయవలయును. అట్లు సాధ్యపడనిచో యుద్ధము కష్టతమముగ నుండునటుల జేయవలయును. సర్వజేత సమ్మేళన సంఘము నుగ వారు సంపూర్ణ విశ్వాసముగలదనెను. ఈయుద్ధమునకు కారకులు లిగిన ప్రాముఖ్యతమును అనుభవించ వలయును. గోప్ప పదవియందున్నవారే ఈయుద్ధమునకు ఉత్తరవాదులు రాజులు, చక్రవర్తులు, రాకొమరులు, తదితరులును ఈ యుద్ధ ఫలితములను భావికాలమున గుణపాఠములుగ గ్రహించి ప్రపత్తియందు ప్రజాప్రభుత్వమును నెలకొల్పవలయును. ఇట్టి దౌర్భాగ్యమును తెచ్చి పెట్టినచో దాని ఫలితమును తామే అనుభవించవలసినవచ్చునని తెలిసికొనునటుల జేయవలయును. గ్రహాంధుడగు నిర్బంధవైద్యములను సంధి సమావేశమువారు రద్దు జేయవలయును. దీనిలననే యుద్ధమును జేయుటకు రాజులకు ప్రోత్సాహము కలుగుననిరి.

లండను, డిశంబరు 5:—యుద్ధకాలమున 2475 నౌకలు ముంచబడినవి. నౌకావర్తముగూడ మడిసినది. 3147 నౌకలు నౌకావర్తముతో ఎచటకో కొట్టుకొని పోయినవని గణెను గారు తెల్పిరి. వర్తకనావికులకు వసతిగృహము నేర్పరుటకు నిశ్చయించిరి.

తాత్కాలిక యుద్ధవిరాయపు

పంచాయతీ తీర్మానములు.

లండను, డిశంబరు 5:—తాత్కాలిక యుద్ధవిరాయము సందర్భమున ఆర్థిక మరతులను జర్మనులు నెరవేర్చునటుల తాత్కాలిక యుద్ధ విరాయపు పంచాయతీవారు ఏర్పాటు గావించిరి. జర్మనులు తమ యిరువదారులను, గనులను, అడవులను, పారిశ్రామిక, వర్తకములను, అధినివేతముల యందున్న యితర వ్యాపారములను జర్మనులకు వాటియందు హక్కుగల్గిన వాటిని అవ్యాకాంతము జేయరాదు. ఇతరులకు తాత్కాలికోపయోగమున కీయరాదు. తాకట్టు పెట్టుకూడదను మరతుకూడ జరపబడినది. సామ్రాజ్యమునకు సంబంధించిన విదేశ సెన్యూరిటి సొమ్మును జర్మనులు ముట్టగూడదు. రీవిప్టాగు వ్యాంతులోనున్న బంగారమును గూడ ఇది వరలో నియమించబడిన మరతులకు భిన్నముగ ముట్టరాదు.

ఉత్తర భాగము, బెల్లయమలనుండి తీసికొని వెళ్ళి భారతీయ తత్వజ్ఞుల జర్నలు పరామర్శించి అధికారుల కిచ్చినవలయును. బెల్లయమల నేమనల బ్యాంకునోట్లను దేశంబయి మరల వారి కిచ్చినవలయును. పరామర్శ, బెల్లయమల బ్యాంకులనుండి తీసికొని రోజుకొకటి జర్నలు మార్చుకొని మార్చి. దానివలన మరల జర్నలు వేరవలయును. బెల్లయమలనుండి తీసికొని బ్యాంకులనుండి జర్నలు తీసికొని బ్యాంకులను మిశ్రమంబున బిచ్చించవలయును.

నాకాగ్రహణమును, విశేష కార్యాలయము వారు జర్నలునుండి మిశ్రమంబున కొరెన నాకాగ్రహణము తాత్కాలిక యాధికారమును మరలకంటె ఎక్కువగా లేదని తెలిపిరి.

సర్పాధిపతికి కాసనమును రద్దు చేయుట.

లండను, డిసెంబరు 9:— సంయుక్త ప్రభుత్వమువారి గమక మరల అధికారులను వచ్చిపో వీరు సంధి సమావేశమున కేగి యూరపుల నిర్బంధనై నిత్యము ఆపుచేయవలయునని నిర్ణయించెదమని తెలుపుచున్నారు.

నావికా సంధిపరతులు.

లండను, డిసెంబరు 9:— నావికాధికారులను, విశేష కార్యాలయము వారు గలవి జర్నలును కొరెనమరల తెలిపి మాట్లాడును తాత్కాలికపు నావికాసంధిపరతులను మించ లేదని చెప్పుచున్నారు.

లంకామైదు అవస్థ.

లండను, డిసెంబరు 7:— ప్రస్తుతపు జీతములను మరల నూటికి 40 చొప్పున హెచ్చింపవలయునని కార్మికులు కోరుటయు లంకామైదు అవస్థ కారణము. స్టాండర్డు జీతములనట్లు హెచ్చించెదమని యజమానులదిరి. కార్మికులందుల కంగీకరింప లేదు.

అఫ్రికా

దక్షిణఅఫ్రికా పరిశ్రమలు.

లండను, డిసెంబరు 5:— దక్షిణఅఫ్రికా పరిశ్రమలు కలపెత్తుకొనుటకు వీలగు నుండునటుల నుంకముల చట్టమును తయారు చేయవలయునని గవనమెంట్రి మాలిక్ గారు ఆలోచన సంఘమువారికి అభ్యయిచ్చి రని తెలియుచున్నది. పూర్వపు పన్నులు అన్నియు అదానము నమిత్తమే చేయబడినది తెలుపబడినది. దక్షిణఅఫ్రికా పరిశ్రమలకు భంగకరముగ ఇతరలకు లెను కస్తువులను ఈ కశమున నింపకుండగ చేయవలయుననిరి.

ఫ్రాన్సు

రాజు-వైసెము

లండను, డిసెంబరు 8:— రాజును, వేల్సు రాజును రుడు ఆల్బర్ట్ రాజునును వైసెమును విచ్చేసిరి. ఆ పాఠములను ఇతర ప్రదేశములను నూడ సంధింపిరి. ఇట్లు ఉద్దు సేనాని వీరికి మార్గదర్శకుడుగ నుండెను.

సంధిమార్గము.

లండను, డిసెంబరు 5:— డిసెంబరు 20-వ తేదీన ప్యాకెను నుండునెర్నీనుండున పార్లమెంటుకానున్న సంధిసభలో జరుగు కార్యక్రమ వివరము తెలుసుకొనవలయు ప్రైముమిస్ట్రీ కమిషన్ ప్యాకెను విశేషి వాగ్దాయమున్నాడు. సంధి పూర్తియగుటలో మాను ముఖ్యార్థుల లండను. మొదటిని చెప్పి డెంటు విల్సన్ గారు వచ్చిపెంటునే డిసెంబరు 12-వ తేదీన ప్యాకెనులో నొకసభ జరుగును. దానికి ఫ్రాన్సు, బ్రిటను, ఇటలీ, సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రతినిధులు పోవుదురు. ఇవట సంధిసభలో నేమి సంకతులు విచారించబడునదియు, కార్యక్రమములు జరుపవలయునదియు నిశ్చయంబుబడును. బహుశా కథ నేర్పిన పార్లమెంటు (ట్రయాను మెడలో) జరుగును. ఇవరికిరెండు జరుగవచ్చును. రెండవది మార్చిసరికి మిశ్రమంబు సభ యాహ్వానింపబడును. దానికి వెర్నెడేముగ ప్రతినిధులు 5 గురు చొప్పునను క్రొత్తగా స్వాతంత్ర్య మొనగబడిన రాష్ట్రముల ప్రతినిధులు ఒక్కొక్కరి చొప్పునను కథిత కర్తరు. అవట బహుశా సర్వజాతీయ సంఘము యొక్క విర్మానులు నిర్ణయింపబడును. ఈసభ బహుశా గేలీ తెల్ల నెనులో జరుగును. చిల్లరలంతములు ప్యాకెనులో జరుగ జొచ్చున్న సంఘములందు నిర్ణయింపబడును.

వచ్చుచున్నది!

వచ్చుచున్నది!

కర్ణాటక గ్రాండు సర్కసు.

కూర్మకేతులందు 5 సంవత్సరములు జయప్రదమైన శేకాటనము గావించి యిప్పుడు చెన్నపురికి నూతనవారికారములతోను వైభవముతోను వచ్చుచున్నది.

ప్రదర్శనసభము: ఎస్టాబ్లిష్మెంట్, మదరాసు.

సంగ్రామవిజయార్థమై ప్రత్యేక ప్రోగ్రాము!

40 మంది నుప్రసిద్ధనటులు! 60 అడవిజంతువులు!

శోభాయమానమైన వేమక ప్రదర్శనము!

మాంసాలమైన గుడారమునందు గావించుట.

ప్రపంచమునందు ఖ్యాతి గాంచిన యూరోపియను నటులు, మొగ్గులు వేయువారు, శాస్త్రజ్ఞులు, నాట్యమాడువారు, బాణములు వేయువారు, ఖండాంతరములనుండి వచ్చిన క్లౌనులు మొదలయిన వారిందరు అద్భుతమైన ప్రదర్శనములు గావించెదరు. మరియు వచ్చే కేక్కిన భారతీయ న్యాయానుకులు, దక్షిణ సోదర నాట్య మొగ్గులవేయువారు, బ్రెజిలు బాద్యమాడు మొగ్గులవేయువారు, వంకరు టింకరులుగా మొగ్గులవేయువారు, ఊగుటుయ్యలమీద ఊగువారు, శీతలమీద నడచువారు, విశ్రాంతియు, వైసికిల మీద అద్భుతకృత్యములను చేయువారు మొదలైనవారిందరు అతి రమణీయులైన ప్రదర్శనములు గావించెదరు.

ప్రాధెసరు శంకరరావుగారు

అడివిజంతులకు మచ్చికనరుచుటలో ప్రపంచమున ప్రఖ్యాతి గాంచిరి. వారు భయంకరమైన తొంగులు చెద్రులుల చేతను, అగ్నికను సింహముల చేతను, రవ్వను ఎగుగుబట్ట చేతను, అడవి చిరుతపులుల చేతను, నేపాలు ఏనుగుల చేతను, ఈ కృతరములైన కొతులచేతను, మిక్కిలి అశ్రద్ధజనకమైన ప్రదర్శనములు గావించెదరు.

ప్రాధెసరు శంకరరావు,

హాల్ ప్రావయిటరు.

ఎమ్. జె. రత్నము.

మ్యానేజరు.

ఎన్. బి. జాబులన్నటిని ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయుడు.

C/O మెస్సర్స్ ఎ.రత్నా అండుకో.,

(ఔలిఫోను నెం. 620) ఆర్టిఫిషియల్ అండు ఫోటోగ్రాఫర్లు.

157 బ్రాడ్య్, మదరాసు.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

The Willingdon Memorial Meeting.

Reply to the Sheriff.

By the Counter Requisitionists.

BOMBAY, December 10. The Secretaries of the Committee of counter requisitionists to the Willingdon Memorial meeting addressed a letter yesterday to the Sheriff of Bombay. The letter after protesting against the conduct and attitude of the Sheriff and requisitionists with regard to the Willingdon Memorial meeting says:—You have taken upon yourself the responsibility of convening this meeting and holding it under conditions which will prevent a large number of citizens who desire to participate in it from being able to do so. These we represent are prepared to come to the Town Hall and take their chance of obtaining admission and accommodation, but we call upon you to take all necessary steps to ensure that the chance is an equal one and that by leaving the Hall and arrangements for the meeting entirely in the hands of others you do not allow any possibility of the meeting being "packed" by the supporters of those at whose instance it had been convened. In this connection we are to point out that even now it is not too late for the appointment of a small committee representing both sides with yourself as chairman to make all such arrangements as would ensure an equal "chance" for all and the conduct of the meeting in such a way as would satisfy all parties and prevent all risks or possibility of disorder which the requisitionists for reasons known to themselves seem to fear in case of a mixed audience a risk which we need hardly point out is greater in a small confined space than in the open air. In conclusion the letter says:—Finally we must again point out that it is the rule and custom on these occasions that organisers and conveners of a public meeting of the citizens should make arrangements and

provide accommodation for those who are desirous and give due notice of their intention to attend for the purpose of opposing the objects of the meeting; and we again call upon you to see that such arrangements are made to provide accommodation for the opponents.

Wife Kills Her Husband. Appeal of the Accused Dimissed.

BOMBAY, December 10. At the Appellate division of the High Court Sir John Hoatson and Mr. Justice Pratt disposed of an appeal preferred by Bainbai against the sentence of transportation for life passed by the Sessions Judge of Khandesh for the brutal murder of her husband. The accused who had been married before contracted a second marriage with the deceased about seven years before. The husband suspected the accused's conduct for the last two or three years and either locked the wife up or made her sister-in-law sleep with her when he left the village. The case for the Crown was revolting against her ill-treatment. The accused struck the deceased on the head as he slept with a hammer and after an unsuccessful effort to borrow a knife on a false pretext from a butcher cut the limbs with an axe and burning the head in the bonfire buried the limbs in two pits near the village manure heaps which she caused a man innocently to dig. The Lordships dismissed the appeal and confirmed sentence.

The Third Batch of Kut Prisoners. Arrived in Bombay.

BOMBAY, December 10. The third batch of Kut prisoners consisting of ninety rank and file including seventeen stretcher cases arrived to-day by the ambulance transport "Dongolla" H. E. Lady Willingdon, Brig Genl. St John Col. Bernard and other military officers were present at the Alexandra Dock. After a few encouraging words the soldiers were treated to light refreshments garlanded and presented souvenirs. Before her departure Her Excellency was garlanded.

Agra Zemindars' Association.

Adequate Representation Demanded.

The L. G.'s Reply.

ALLAHABAD, December 10.

In the course of his reply to the address from the Agra Zemindars' Association Sir Harcourt Butler said:—You have referred to the question of reforms and have asked that your community should be given adequate representation commensurate with its importance in the councils. Without committing any breach of official propriety I may say that your community will have powerful influence and representation in electorates prepared by my Government and placed before Lord Southborough's committees. Gentlemen, I have been now for 25 years a strong advocate of the cause of landowners. I believe landowners are still the backbone of the country. It was on the landowners we have had to rely in our recent demands for men and money and it is on the landowners on whom we shall have to rely for progress and public spirit for many years to come.

The "Pioneer" understands that the telegram from Shanghai announcing the conclusion of peace between China and Tibet is over optimistic. What appears to have happened is that after suffering a severe military reverse, a Chinese general entered into peace arrangements with local Tibetan officials. This arrangement has not been ratified by supreme authorities and it remains to be seen whether it will be considered acceptable by the Chinese Government.

A farewell official dinner was given at Government House Malabar Point, Bombay.

It is notified that the customary proclamation parade will be held in all military stations in India on the 1st January 1919.

Prince Asaukulmukh Mirza Mahomed Akram Hussain Bahadur, son of late King of Oudh has been appointed the Sheriff of Calcutta.

The report of the Calcutta University Commission is likely to be ready for submission to the Government of India at the end of this month or early in the new year.

Thier Excellencies were guests of the Hon'ble Member of the Bombay Legislative Council at a dinner last night.

An earthquake shock was felt at Lahore at about 3 p.m. this afternoon and lasted for about four or five seconds. There was two shocks following one another.

The Aeroplane Flight.

Expected Arrival in Karachi.

DELHI, December 10.

News has been received that the aeroplanes from Cairo and Baghdad with Major General W. Salmond, Br. Genl. A. Burton, Captain R. Smith and two air mechanics left Charbar Mekran coast at 7 a.m. on Tuesday 10th (today) and is expected to reach Karachi (four hundred and ninety miles distant) to-day and leave for Nasirabad (five hundred miles distant) to-morrow (11th). A start for Delhi (distant 230 miles) may be made on Thursday morning in which case reckoning 70 miles per hour average ground speed New Delhi Cantonment landing ground may be reached the same forenoon. An encircling flight over Delhi city and civil lines may not improbably be made. It is not yet known how long the aeroplane will remain in Delhi.

KARACHI, December 10.

The great Handley Page biplane arrived here at a little after two o'clock to-day. The aeroplane left Charbar on Markan coast 490 miles away this morning and travelled at a flying speed of 67 miles to Karachi without any incident. There was a large crowd of spectators to see the landing. The party included Major General Salmond, Brigadier General Barton and Captain Ross and two other air mechanics.

Towards Peace.

(o)
(Reuter's Agency)
—:—

America

President Wilson's Departure for Europe.

Departure Resented in U. S.

LONDON, December 5. There is considerable resentment in the United States, even among democratic politicians and newspapers regarding President Wilson's departure to attend the Peace Conference especially in view of the uncertainty regarding the programme he intends to submit to the Conference.

United States Congress.

The President's Annual Message, Problems of Peace.

LONDON, December 3. WASHINGTON, December 2, 6:—President Wilson, in his annual message to the Congress read at the joint sitting to-day dealt with both domestic and international problems of peace. He said in part the year that has elapsed since I last stood before you to fulfil my constitutional duty to give the Congress from time to time information on the state of the Union, has been so crowded with great events, great processes and great results that I cannot hope to give you an adequate picture of its actions or of the far-reaching changes which have been brought about in the life of our nation and of the world. You have yourselves witnessed these things as I have. It is too soon to assess them and we who stand in the midst of them are a part of them and are less qualified than the men of another generation will be to say what they mean or even what they have been. But some great outstanding facts are unmistakable and constitute in a sense a part of the public business with which it is our duty to deal. To state these is to set a stage for legislative and executive action which must grow out of them and which we may yet shape and determine.

Tribute to the Nation.

President Wilson then discussed the transportation of more than two million men overseas with a loss of 758 by enemy attack and continued:—We profited greatly by the experience of nations which had already been engaged for nearly three years in this exigent and exacting business in which their every resource and every executive proficiency was taxed to the utmost. We were their pupils but we learned quickly and acted with a promptness and readiness of co-operation that justify our great pride that we were able to serve the world with unparalleled energy and quick accomplishment. But it is not on the physical state and executive efficiency, preparation, supply, equipment and despatch that I would dwell upon but upon the mettle and quality of the officers and men we sent over and the sailors who kept the seas and the spirit of the nation that stood behind them. No soldiers or sailors ever proved themselves more quickly ready for the test of battle or acquitted themselves with more splendid courage and achievement when put to test. Those of us who played some part in the direction of the great process by which the war was pushed irresistibly forward to final triumph may now forget all that and delight our thoughts with the story of what our men did. What we all thank God for with the deepest gratitude is that our men went in force into the line of battle just as the critical moment, when the whole fate of the world seemed to hang in the balance and threw their fresh strength into the ranks of freedom in time to turn the whole tide, and sweep of the fateful struggles and turn it once for all so that henceforth it was back, back, back for their enemies. Always back never again forward after that. There was only a scant four months before the commanders of the Central Empires knew themselves beaten and now their very empires are in liquidation. And throughout it how fine the spirit of the nation was, what unity of purpose, what untiring zeal, that elevation of purpose ran through all its splendid display of strength and what nothing accomplishment!

Tribute to the Women.

After paying a tribute to the work of the American shipbuilders, railwaymen and other war workers with hand and brain, the President lauded the women of the country and declared: "The least tribute we can pay them is to make them the equals of men in political rights, as they have proved themselves their equals in every field of practical work they have entered upon, whether for themselves or for their country."

International Justice.

The President continued "and now we are sure of the great triumph for which every sacrifice was made. It has come in its completeness and with pride and inspiration of these days of achievement quick within us. We turn to the talks of peace again, peace secure against violence of irresponsible monarchs and ambitions of military coteries, and make ready for a new order, for a new foundation of Justice and fair dealing. We are about to give order and organisation to this peace not only for ourselves but for other peoples of the world as well, as far as they will suffer us to serve them. It is international justice we seek not domestic safety merely."

Relations With Columbia.

Our thoughts have dwelt of late upon Europe, upon Asia and upon the near and the far East. But very little upon acts of peace and accommodation that wait to be performed at our own doors. While we are adjusting our relations with the rest of the world, it is not of capital importance that we should clear away all grounds of misunderstanding with our immediate neighbours and give proof of the friendship we really feel. I hope the members of the Senate will permit me to speak once more of the unratified treaty of friendship and adjustment with the republic of Columbia. I very earnestly urge upon them early and favourable action upon this vital matter. I

believe they will feel with me that the stage of affairs is now set for such action as will be not only just but generous and in the spirit of the new age upon which we have so happily entered.

Belgium and North France.

The President then took up the question of reconstruction. He said it was necessary during the war to direct the industries of the country. But the moment we knew that Armistice had been signed we took our harness off. Raw materials, he stated, had been released and put into the general markets again and control is maintained only for foodstuffs and shipping, because the world has still to be fed from our granaries and ships are still needed. The President continued:—I have spoken of the control which must yet for a while, perhaps for a long while, be exercised over shipping because of priority of service to which our forces overseas are entitled which should also be accorded to shipments which are to save the recently liberated peoples from starvation and many devastated regions from permanent ruin. May I not say a special word about the needs of Belgium and Northern France? No sums of money paid by way of indemnity will serve of themselves to save them from hopeless disadvantage for years to come. Something more must be done than merely finding money.

If they had money and raw materials in abundance tomorrow they could not resume their place in the industry of the world tomorrow. A very important place they held before the flame of war swept across them. Many of their factories are razed to the ground. Much of their machinery is destroyed or has been taken away. Their people are scattered and many of their best workmen are dead. Their members will be taken by others if they are not in some special way enabled to rebuild their factories and replace their lost instruments of manufacture. They should not be left to the vicissitudes of sharp competition for materials and for industrial facilities which is now to set in. I hope therefore that the Congress will not be unwilling if it should become necessary to grant to some agency as a War Trade Board the right to establish priorities of export and supply for the benefit of these people whom we have been so happy to assist in saving from German terror and whom we must not now thoughtlessly leave to shift for themselves in a pitiless competitive market.

The Naval Programme.

After announcing that the eight thousand million dollars which had been planned to be raised in the year 1918 would be reduced to six thousand million and warning the country that immediate rapid decline in expenses must not be looked for, the President said "I take it for granted that the Congress will carry out the naval programme which was undertaken before we entered the war. The Secretary for the Navy has submitted to your committees for authorisation that part of the programme which covers building plans for the next three years. These plans have been prepared along the lines and in accordance with the policy which the Congress established not under the exceptional conditions of the war. But with the intention of adhering to a definite development for the navy, earnestly I recommend the uninterrupted pursuit of this policy. It would clearly be unwise for us to attempt to adjust our programme to a future world policy as yet undetermined."

Importance of Peace Settlements.

The President discussed the railway programme about which he stated he had no definite policy formulated. He said in conclusion:—I welcome this occasion to announce to the Congress my purpose to join in Paris the representatives of the Governments with which we have been associated in war against the Central Empires for the purpose of discussion with them the main features of the treaty of peace. I realise the great inconvenience that will attend my leaving the country particularly at this time, but the conclusion that it was my paramount duty to go has been forced upon me by considerations which I hope will seem as conclusive to you as they have seemed to me. The Allied Governments accepted the basis of the peace which I outlined to the Congress on January 1st last as the Central Empires also have, and they very reasonably desire my personal counsel in their interpretation and application, and it is highly desirable that I should give it in order that the sincere desire of our Government to contribute without a selfish purpose of any kind to the settlements that will be common benefit to all nations concerned may be made fully manifest. The peace settlements which are now to be agreed upon are of transcendent importance to us and to the rest of the world and I know no business or interest which should take precedence over them. The gallant men of our armed forces on land and sea have consciously fought for ideals which they knew to be the ideals of their country. I have sought to express these ideals and they have been accepted by statesmen as the substance of their own thoughts and purpose. As the associated governments have accepted them I owe it to them to see to it so far as in me lies that no false or mistaken interpretation is put upon them and no possible effort omitted to realise them.

The Peace Settlement.

It is now my duty to play my full part in making good what they offered their lives and blood to obtain. I can think of no call to service which could transcend this, I shall be in close touch with you and with affairs on this side of the water and you will know all that I do. At my request the French and English governments have absolutely removed censorship from cable news which until a fortnight ago they had maintained. There is now no censorship whatever exercised at this end, except upon attempted trade communications with enemy countries. It has been necessary to keep an open wire constantly available between Paris and the Departments of State and another between France and the Department of War. In order that this might be done with the least possible interference with other uses of the cables we have temporarily taken over control of both cables in order that they may be used as a single system. We did so at the advice of most experienced cable officials and hope that the results will justify my hope that news during the next few months may pass with utmost freedom and with the least possible delay from each side of the sea to the other. May I not hope, gentlemen of the Congress, that in the delicate tasks I shall have to perform on the other side of the sea in my efforts truly and faithfully to interpret the principles and purposes of the country we love, I may have the encouragement and added strength of your united support, I realise the magnitude and difficulty of the duty I

am undertaking and I am poignantly aware of its grave responsibilities. I am a servant of the nation. I can have no private thought or purpose of my own in performing such an errand. I go to give the best that is in me to a common settlement which I must now assist in arriving at in conference with other working heads of the associated governments. I shall count upon your friendly countenance and encouragement. I shall not be inaccessible. Cables and wireless will render me available for any counsel or service you may desire of me and I shall be happy in the thought that I am constantly in touch with the weighty matters of domestic policy with which we shall have to deal. I shall make my absence as brief as possible and shall hope to return with the happy assurance that it has been possible to translate into action the great ideals for which America has striven.

Towards Final Peace.

The Three Stages Outlined.

LONDON, December 5. The "Times" Paris correspondent outlines details of the procedure of the series of meetings of the Peace Conference to be held at Paris and Versailles probably beginning on December 20th. There will be three separate stages towards final peace. The first will begin soon after President Wilson's arrival in Paris on December 12th with the representatives of France, Britain, Italy and the United States discussing points which must be considered at the final congress and the method of procedure. This meeting will be a sort of a preparatory Versailles Conference, probably assembling in the Trianon, the palace in Versailles park, and sitting until the beginning of January. The second step will be the summoning about March of the plenary Peace Conference of the Allies. The bigger Allies will probably have from three to five delegates and smaller allies probably two. Newly liberated states in process of formation will have one delegate. This conference will be the big Peace Congress and its decisions will probably form the ground plan of a society of nations which the enemy will be asked to sign and which will be submitted to a conference of the whole world as a basis for decision of a society of nations in the subsequent international meeting. The plenary Allied Peace Conference will probably sit in the Grand Des Glaces where the German Empire was proclaimed at the end of the Franco-Prussian war. Much spade work is to be done in smaller committees meeting at Quai D'Orsay in Paris which will tackle questions like new frontiers, international status of Central European water ways like the Rhine, Danube etcetera.

Britain's Day in America.

The World's Debt to Britain In Freeing the World from Autocracy.

LONDON, December 7. NEW YORK. The American people have organised a "Britain's Day" tomorrow in order to express thanks in schools, churches and other public places throughout the United States to Great Britain for her share in ensuring the liberties of the world. Ex-Pridential candidates Messrs. Alton, Parker, Hughes and other leading Americans will address mass meetings and Allied Diplomats will participate in the celebrations. An official statement says that America is proud to voice the World's debt to Britain for the immortal "contemptibles," for her great fleet, for a hundred thousand graves at Ypres and for her million dead during the war. As an equal beneficiary in the fruits of victory America gives thanks to Britain. "Hail Britannia," Mr. Lloyd George has cabled a sympathetic message. Celebrations include an entertainment to members of British Cruisers at New York and Boston.

Great Britain

Mr. Lloyd George on Makers of War.

Gigantic Conscription Armies must be Abolished.

LONDON, December 9. Mr. Lloyd George speaking at Queen's Hall emphasised that peace must be a just peace and that war must be made more difficult if not impossible. He was an ardent believer in the League of Nations. Those who provoked the war must be made to pay the penalty. The more exalted ones were most responsible. Democracy must so fashion its judgment that Kings, Emperors, Crown Princes and such like would know in future that, if they brought upon earth wretchedness of this kind, penalty would inevitably fall on their own head. The Peace Conference must abolish gigantic conscription armies which had been means of tempting rulers to make war.

Abolition of Conscription.

Coalition Government's Program.

LONDON, December 9. Coalition Headquarters announce that, if Coalition Government is returned to power, it will go to the Peace Conference with the definite intention of proposing the abolition of conscription in Europe.

Merchant Seamen's Hostel.

Sir Eric Geddes' Support.

LONDON, December 5. Speaking at a meeting at 10 Downing Street this afternoon in support of an appeal by Lady Smedley for £100,000 for hostel for Merchant Seamen was a memorial from the women of the Empire, Sir Eric Geddes stated that 2475 ships were sunk during the war with their crews on board and 3147 with their crews left adrift.

Passages for Wives and Fianceses.

Government Announcement.

LONDON, December 5. It is officially announced that passages will be gratuitously furnished to wives and families of officers and other ranks and to fiancées of other ranks all of whom are permanently engaged in

regular army serving overseas in corps but not in infantry cavalry and artillery except in R. G. A. Husband and fiances must be serving in terms of para 1189 of King's Regulations (1912) or Appendix 8 Vol 10 of I. A. Regulations or in case of staff officers for at least twelve months from December 5th. Applications in case of fiances are subject to vacancies in married establishment. Passages are only afforded to North China, Hongkong, Singapore, Ceylon, India, Mauritius, South Africa, Egypt, Sierra Leone, Malta, Gibraltar, Jamaica, Bermuda, and Foreign Countries whose Military Attachés are accredited. Applications will close on January 31st when all shipping will probably be required for Army Demobilisation purposes.

Tonnage.

Net Gains and Losses.

London, December 8.
Effect of war on merchant shipping of the United Kingdom is strikingly illustrated by a Parliamentary Paper which shows that on October 31st the position of world tonnage was as follows:—150,53,786 tons, gain by new construction 108,49,327. By enemy tonnage captured 2,392,675. Net loss 1,811,584 tons. Position of British tonnage excluding transfers to and from British flag there were losses 903,128 tons gain by new construction in United Kingdom 4,342,296 tons, by purchases abroad 5,30,000 tons, by enemy tonnage captured 7,16,520 tons, net loss 3,443,012 tons.

The Lancashire Trouble.

LONDON, December 7.
Trouble in Lancashire is due to demand for higher wages for a forty percent increase on current wages. Employers have offered a forty percent increase on standard wages and have proposed arbitration which operatives have declined.

Naval Armistice Terms

No Way Exceed those Laid Down.

LONDON, December 9.
The Admiralty and Foreign Office assert that Entente's naval demands from Germany in no way exceed the terms laid down in the Armistice.

Demobilisation Begins.

London, December 10.
Demobilisation began in London yesterday. It is expected that by the end of this week several thousands will arrive daily at the main disbanding centre Wimbledon from France.

Freedom of the Seas.

The British Definition. Attorney General's Speech.

LONDON, December 10.
Speaking at Liverpool Sir F. E. Smith said he was preparing a memorandum for the War Cabinet on the subject of Freedom of Seas. "We will," he said "probably tell the Peace Conference that we are quite satisfied with the definition of Freedom of Seas enabling the British Navy in future wars to do exactly what the Navy assisted by the American Navy has been doing during the past eighteen months."

London, December 6.
Members of London Metal Exchange have passed a unanimous resolution against readmitting subscribers of enemy origin.

France

King at Ypres.

LONDON, December 8.
The King, the Prince of Wales and Prince Albert have visited Ypres and a number of other neighbouring places made memorable in continuous fighting. General Birdwood acted as guide.

Alsace is France's.

No Plebiscite Need be Taken. President Poincaré's Speech.

London, December 9.
STRASSBURG.—President Poincaré accompanied by Marshal Foch, Joffre, Petain, Haig, M. Clemenceau and numerous Senators and Deputies officially entered the town. They were acclaimed by 1870 veterans and Allied Troops. The President in a speech definitely rejected the idea of a plebiscite for Alsace and stated that Britain, United States and Italy were absolutely convinced of country's determination to adhere to France. The renouncement aroused a moving outburst of patriotic joy.

Keys of the City Delivered to the French President.

LONDON, December 9.
STRASSBURG.—President Poincaré arrived and was met by the Municipal authorities, Ministers, Senators, Deputies, Marshals Foch, Petain and Haig. The Mayor handed the keys of the city to President Poincaré who declared that France would never give them up.

Greater Liberty for War Prisoners.

In Germany Demanded.

LONDON, December 8.
AMSTERDAM.—The French Armistice delegate at Spa unconditionally demanded greater liberty for war prisoners in Germany. The German delegate unsuccessfully sought to extract mutual concessions.

The British Advances.

London, December 9.
A British communique says:—The British have reached the Rhine between Cologne and Godsborg.

The Armistice Commission's Decisions. Strictest Financial Conditions Imposed Upon Germany.

London, December 5.
PARIS.—The Finance Minister stated that the Armistice Commission has formulated conditions for fulfilment of the financial clauses of the Armistice including the condition that Germany shall not alienate, concede nor mortgage her railways, mines or forests, nor any industrial commercial or colonial enterprises in which the state is interested. She shall not touch foreign properties belonging to the State, or gold in the Reichsbank except under conditions already laid down. She shall immediately hand over to French and Belgian authorities, securities taken from Northern France and Belgium, and restore during December notes of National Bank of Belgium also cash belonging to the French and the Belgian Banks which she has converted into marks and hand over to the Allies the gold she has received from Russia under the Brest Treaty.

Prolongation of the Armistice.

French Invitation to Germany.

London, December 9.
AMSTERDAM.—A telegram from France says:—Mr. Dzierzyski announced that the French have requested the German Army Command to designate plenipotentiaries to discuss the prolongation of the armistice at Trier on 12th or 13th inst.

Turkey

The Sultan of Turkey Interviewed.

His Attachment for Britain

His Regret of Armenian Massacres.

London, December 6.
The Sultan of Turkey interviewed by Mr. Ward Price in Constantinople declared that Turkey's participation in the war was due to what amounted to an accident. Lack of foresight on the part of the Turkish Government led to the calamity. If he had been on the throne this sad occurrence would never have happened. Armenian massacre had broken his heart. As soon as he came to the throne he ordered an inquiry so that members of trouble might be punished most severely. Various factors prevented his command from being promptly carried out but the matter was being now thoroughly gone into. He had heard nothing of ill-treatment of British prisoners in Turkey but would immediately order an inquiry. If complaints were based on shortage of food, he might be remembered that Turkish soldiers also suffered greatly from lack of nourishment. The Sultan declared his affection and admiration for Great Britain and he would, he said do his best to renew and strengthen the old friendly Anglo-Turkish relations. He emphasised that the great majority of Turks were innocent of what had been done and felt as he did, or even more strongly sympathetic towards Britain.

Holland

Dutch Minister in China.

China's Charges Against Him.

His Recall Demanded.

London, December 6.
China has demanded the recall of Dutch Minister in Peking who is a most active Pro German and who intimidated Chinese from interning Germans and from liquidating German Banks. He also tried to prevent deportation of Germans to Australia alleging that Germans in Australia were ill-treated. Chinese yielded to his threats because they feared reprisals on 7,00,000 Chinese in Dutch East Indies. The Dutch minister at Bangkok is also charged with attempting to sow discord between Allies and Neutrals.

Kaiser in a Morose Condition

London, December 5.
Correspondents at Amerongen describe the Ex-Kaiser as becoming daily more morose. He sits at a window hurriedly writing all day long against time.

Germany

Schleswig Holstein.

Not Offered to Denmark

Denmark's Intentions.

London, December 6.
Reuter learns from an authoritative source that repeated statements emanating from Germany that Northern Schleswig has been ceded to Denmark are wholly untrue. Denmark is at present not prepared to come to an agreement with Germany regarding this question and will leave its settlement to the Peace Conference on a basis of self-determination and the principles of nationality as outlined by the Associated Governments.

British Troops in Cologne.

BURGOMASTER'S APPRECIATION OF BRITISH COURTESY.

LONDON, December 10.
A message from Cologne states that British troops have restored order and that most of the looting was done by discharged sailors and soldiers and students. British sentries are patrolling the great Rhine bridge. Germans hold the Eastern end, British machine gunners command the strategic points. The Burgomaster of Cologne has expressed his appreciation of British courtesy.

Situation in Berlin.

Counter-Revolutionary Attempt.

LONDON, December 9.
ZURICH.—A telegram from Berlin says:—It is evident that the riots were links in a well-prepared organised attempt by Extremists to overthrow the

Government. The Spartacus group concentrated in Berlin its best organizers from the whole country. The Government however has in readiness ten thousand troops and the Republican Guard. The military now occupy Invalids Strasse, many railway stations, the University and other important quarters. The latest reports show that Sunday passed quietly.

Ferocious German Treatment of British Prisoners

LONDON, December 5.
Fresh evidence that ferocious treatment of British prisoners taken during the offensives of 1918 by Germans and continued in 1919 by the further report of Mr. Justice Younger's committee. There is much sworn evidence that prisoners behind the firing line were half starved, much over-worked and brutally treated. They had to sleep without shelter and were unable to change their clothes. A number actually died of starvation. The report shows that the Germans recently transferred to East Prussia and German Poland prisoners who were no longer fit to work behind the lines on the West Front. A witness from Heimburg in East Prussia said he saw over two hundred arrive in the camps there in two trains. They were mostly anachars, cases. All were craving for something to eat. Some of them found a tub of refuse which they devoured. Their clothing was torn and they said they had had no proper food or medical treatment. They could hardly even wash. Dirt was thick on their hands and faces and they looked like skeletons.

Entente Merchantmen.

Interred in German Ports.

British Naval Delegation's Action.

LONDON, December 9.
AMSTERDAM: A telegram from Berlin says.—The British Naval Armistice Delegation headed by Admiral Browning is shortly proceeding to Hamburg to inspect Entente merchantmen in German ports. The Entente demanding the surrender by December 17th of all interned merchant ships condemned by prize courts, also all war vessels including submarines and river craft which have just been completed or are under construction. Germany protests that this is beyond the armistice.

German Crown Prince.

Denies his Renunciation.

German Nation Could not be Crushed.

LONDON, December 4.
NEW YORK.—Interviewed by a representative of the Associated Press at Mieringen the German Crown Prince said he had not renounced anything nor signed any documents but if the German Government decided to form a republic he was perfectly content to return to Germany as a simple citizen. The Crown Prince professed admiration for President Wilson who, he was sure, would bring about a peace of justice for Germany. Any renunciation of a nation of seventy millions would only leave a feeling of revenge. Such a nation could not be crushed. The Armistice terms were very severe and almost impossible to execute as the Entente was taking a large portion of transportation.

Russia

Ex-Tsar and Family.

Details of Their Murder.

London, December 5.
AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says:—Kieff newspapers publish details of the murder of ex-Tsar and his family by Bolsheviks at the convent at Ekaterinburg on July 17th. They were taken from the cellar and lined up against the wall and shot in succession. The Tsar's last request was to die with the sick Czarina in his arms. This was granted. The Grand Duchess Tatiana was only wounded but was killed with rifle bullets. The corpses were buried in the outskirts of Ekaterinburg.

Bolshevik Murders of Grand Dukes and Duchesses.

London, December 5.
HAMBURG November 30th.—It is confirmed that Bolsheviks at Anapaevsk in Eastern Russia have murdered the Grand Duke Sergei Michaelovitch, Grand Duchess Elizabeth Feodorovna, Prince John Constantine and Igor, also Prince Palei who were all forced to jump into a mine shaft. Bodies have since been found and the names of all murderers are known.

General

South African Industries.

London, December 5.
JOHANNESBURG.—Mr. Malan, Minister of Mines, states that the Advisory Committee has been instructed to draft a customs tariff enabling South African industries to keep their heads above water and prevent dumping. He declares that previous tariffs were framed solely for revenue.

Greater Serbia.

London, December 8.
PARIS.—A message from Belgrade states that the Serbian Crown Prince has accepted an appeal from the Delegation of National Council at Agram for the Union of Serbia with the state of Serbs, Croats and Slovenes inhabiting the former territories of Austria-Hungary.

Presiding at a meeting of the Indian National Congress Reception Committee, Delhi, yesterday, Hazratulmulk Hakim Ajmal Khan urged all sections of the community, nationalists, extremists and Moderates, to participate in the coming session, thereby preserving the national character of the Congress organisation at this critical juncture.

ప్రజాభి పాయములు.

ఒక వార్షిక కోతనము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకునకు:

అయ్యో, గంజాం జిల్లా, సోంపేట సత్యంకవర్గ సమాజపు ద్వితీయ వార్షిక కోతనము ఈ నెల 21 తేదీ శనివారం బరంపురం వాస్తవ్యులను న్యాయవాదులును ఆగు న్యాయపతి రామానుజ స్వామి పంతులు, బి. ఏ. బి. ఎల్. గారి యాధిపత్యముక్రింద జరుగనున్నది. తే 22 దీ ఆదివారం ఉదయం గంజాం మండల గ్రంథాలయముల సభకుడ జరుపబడును. కావున మండల గ్రంథాలయమువారు భావభిమానులగు ఆంధ్రసోదరులెల్లరును రాబ్రాధితులు. సోంపేట రైల్వే స్టేషన్ లో మెయిలుబండి ఆగదు కావున విశాఖపట్టణము వైపునుండి వచ్చేదివారు 20-వ తేదీ ప్యాసెంజరులోను బరంపురము వైపువారు 21-వ తేదీ ప్యాసెంజరులోను వచ్చియెడల సభాకాలమునకు చేగ గలరు. భోజనము మొదలగు వసతులు ఏర్పరుపబడును.

కొ. నరసింహం శెట్టి,

కొ. కృష్ణమూర్తి శెట్టి,

కార్యదర్శులు.

II

బాలభటసంఘము, గుంటూరు పురజనుల

కొకవిజ్ఞప్తి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకునకు.

అయ్యో, బాలభట సంఘము ప్రపంచమున నున్న సమస్త దేశములలోని బ్రాహ్మణుల బేరమునకుఁ జేయుత్తయియున్నది. దేశభక్తి, వికమత్యము, రాజభక్తి మున్నగు నద్వంద్యగుణములు కాటకటయి, చూచువారి కానందము కలుగఁజేయుచు, బాలికాబాలిక కొకవిధమైనయత్నానామ పుట్టించుచు, అచింతింపఁగలిగే స్థాపితమై, హిందూదేశభట రక్షకసంఘము చెన్నపట్టణమునఁ జేయు అద్వితీయములగు పనులను గురించి చదువరు తెలియింపబడును. అట్టిసంఘములు భారతదేశమునఁ బ్రతి పట్టణమునను గాగ్రమునను స్థాపించి, వీరి యన్నిటికిని చెన్నపట్టణమునందుగాని లేక యే యితరపట్టణమునందు గాని కేంద్రీయసంఘ మొకటి నెలకొల్పటం భారతీయుల విధానకృత్యమయి యున్నది.

టి. పి. సింహగారు గర్తపురంబునకుఁ జచ్చినప్పుడు టవునువ్రాసాము నందొక బాలభటసంఘము, ఆపాతకాల ప్రధానోపాధ్యాయ నభ్యుత్తరక్రింద స్థాపింపబడినది. కాని, బాలురు దానియందుఁ బాలుగొనఁబడుటచేతనో, ప్రధానోపాధ్యాయుని యశస్తిచేతనో, మద్రాసుదొరతనమువారు బాలభటసంఘ విషయములను జరిపిన రహస్యతేజులవలనో, ఎట్లయిన నేమి స్థాపించినసంఘము మూలబడుట చాలకోచనీయము.

విద్యాధురీణులగు న్యాయవాదుల కునికిపట్టై, వర్తకమునం దసమామ్య, స్వరాజ్యోద్యమమునందు గణనకెక్కినదై, హిందూదేశ సంతృప్త వైఖ్యమునకు వైసినట సుమారుటయందు ప్రఖ్యాతిగన్నదై, ఇదియవిరుదనేల, అన్నిటిలోను ప్రసిద్ధి కెక్కి నటువంటి గుంటూరుపురమున నొక బాలభటసంఘము నుండఁకుండుట అతి విమోచకము. న్యాయవాదులందరును గలవీ కొనఁగట్టు మున్నగు తిదితర జనములతో సంప్రతింది, గర్తపురంబున నొక బాలభటసంఘమును స్థాపించెదరుగాక!

కలకత్తా, 8-12-18. } అన్నంరాజు పూర్ణంచంద్ర రావు.

III

అతయో? నిరాశయో?

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకునకు:

అయ్యో, ప్రశ్నయధ్యయ గర్జలకత ఆధునిక ప్రపంచము నాందోళపరచి, మానవజాతికంతయు గడుపేయమై దినదిన ప్రవర్ధమాన మగుచున్న పాశ్చాత్యసాగరికత కంతయు కళంకము చెచ్చి సుమరదేశత నేడు సంపూర్ణవిక్రాంతి నొంది యున్నది. "యతోధ్యు ప్రయోజయః" అను నాశోక్తి ననుసరించి ధర్మాగ్రామ పరులైన మన బ్రిటిషువారికే సంపూర్ణ విజయము గలిగినది. ఘోరసంగ్రామానంతరము ప్రపంచమంతయు నేడమందానందమున నోలబడుచున్నది. నేడు నూతన సమస్యలు తిరిగి తలెత్తుచున్నవి. పాశ్చాత్యదేశమందంతటను నిరంతరప్రభుత్వము లన్నియు దైవానుగ్రహమున నంతమొందుచున్నది. ఇట్టి తరుణముననే భారతదేశమునకు మంచికాలము గమింపించినది. గాబోవు సందర్భములో "భారతదేశమునకు"కు కూడ ప్రాతీనిధ్య మిచ్చియున్న మన ప్రభువులకు మన మెంతయు కృతజ్ఞులము 'నేస్తా' మహాత్ముడు 'నేస్తా' కేపో యైకోపాఖండమున జరుగనున్న సందర్భము ఆరుగనున్నాడు. కాని, భారతీయులయొక్క డెండము లాంధోలితపూరితములై యున్నవి. ఆరున తుచ్చమైన యైకోపాఖండముల కాదును నూపక శ్వేతమానవుల మానసముల కరిగిన సమర్థుడగువా లేదా యని సంతకులు కలుగుచున్నది. ఇట్టితరీ భారతీయుల దృష్టి ప్రసాదము లోకమామృతైన తిలస మహానీయుని వంకట తిరుగుచున్నది. ఏది మొట్టమొదట, వసంతాగమంబునందే త్రితీయోజ్ఞాటి భారతీయుల డెండములను ఆలాలన వనవోన్మేయముతో చిగురెత్తుచున్నది. సద్యాకాలమై తమ నుభలులు మెరిసినను సరియే లేక దయ్యపుపిండెల నిచ్చి ట సంతోషమే మొన్న మొన్న ఎడింబరో దేశములో మాంట్ట్యుగుగారు భారతీయ స్వతుండ్ల ఈ నూత్రమును గురించి వర్ణించిన వాక్యాచ్యుతమును గ్రోలలేక మెయిలు పత్రిక యప్పుడే ఓంధ్రచెల్లుచున్నది. భారతీయులారా! మనము మన స్వాతంత్ర్యము మెండుటకు మంచితరుణ మాస న్నవయఁది. ధర్మ సంస్థాపనార్థమై, 'వైభియు' మారత్యులు నిమిత్తమై సం గ్రామము పాల్గొన్న ఈ బ్రిటిషువారుండగ, లోకమునం దంతటను స్వాతంత్ర్యధ్వజమే యెత్తవలెనని చెప్పు చున్నా చుచోత్తుండండి, మన ప్రభుత్వము వారు కొన్ని కాఁపోయినను కొన్ని స్వాతంత్ర్యముల నైన నిచ్చి మనల సంతృప్తి చేయకపోయి! ఇట్టికాలముననే మన మా ప్రభుత్వముచారిని ప్రార్థించి, మన రాజభక్తికి గనపఱచి నారీయదంబుకొన్న స్వాతంత్ర్యములను రక్షించుకొనవలెను.

రాజమండ్రి, 9-12-1918 } కే. వేంకటరత్న శర్మ.

IV

ఆంధ్ర రాష్ట్రము.

చిత్తూరు మండలవాసులకు విన్నపము.

ఆంధ్రీనువాడమలారా గత ఆయి దా రు వత్సరముల నుండి ఆంధ్రోద్యమము చెలరేగుచుండు సంగతి మీ కెల్లరకును విదితమే గదా. ఆంధ్రోద్యమ మునుది మనపాటికి మహాదుద్యమము. ఆంధ్రోద్యమ మన ఏమిటి యని మీరు ప్రశ్నింపవచ్చును. చెన్నపురి రాజధానిలో తూర్పుభాగమున గంజాం విశాఖపట్టణం గోదావరి కృష్ణ గుంటూరు నెల్లూరు మొదలు చెన్నపురి వరకును పశ్చిమమున చిత్తూరు కడప కర్నూలు ఆనంతపురం బళ్లారిజిల్లాల నుండును అనగా ఈ పదమొకండు ఆంధ్రీయండలముల నొక రాష్ట్రముగ నేర్పాటుజేసి దేశభాషలలో కర్ణావహములు మున్నగువి జరుపుటను ప్రత్యేకముగ వ్రాశోప్పు పుత్యేకముగ గవర్నరును ఏర్పాటుజేసి ఆంధ్ర రాష్ట్రమును విర్యాణముచేయు డనుటయే ఈ మహాదుద్యమము యొక్క ముఖ్యోద్దేశము.

మన మండలవాసులే గాక ఇతర మండలవాసులును కొందరు ఈ యద్యమము నాదేపించుచున్నారు. ఆంధ్ర రాష్ట్ర మిచ్చి ఏదెజవాడగోనో ఏ బందరు ఏ కాకినాడగోనో ముఖ్యస్థానము లేప్పుడుననియు చాలదూర నునియు కర్మకృత యాసలగుననియు ఆక్షేపములు ఈ భ్యాభిప్రాయమై యున్నది.

ఇవియంతయు విపరీతపుటూహ లయె నానవృత్తము. రాష్ట్ర మిచ్చినచో దత్తకుండలవాడు లగు మనకును ఉత్తరమండల వాసులకును అనుచు ఏ వో ట నై న ను ము ఖ్య స్థాన మేర్పరయకొనవచ్చును. ఇందునుగూర్చి ఓ ఆంధ్రీపుత్రికత్తు ములారా, దేశహితైకసోదగులారా, కుట్రపన్ని కార్యములు భర్షపరుపజూచు దేశోద్యోమలచెంతం జేక మిక్కిలి పురాతనమగు జాతివారమును వితోపనివత్తుండుగు మహాభారత మురండును పురాణములందును పేర్కొనబడిన ఆంధ్రీజాతికిం జేదినవారము నగు మము పూవుపు డొన్నక్యమును సంపాదించుకొనుట కీమహాదుద్యమమగు ఆంధ్రోద్యమమే తార్కాణముగాన ఎల్లగును ఈ తీర్మానమును దెడచెందిబెట్టక అనూ దింతురుగాక! మనపాటికి దైవతమగు ఈ మహాదుద్యమము పట్ల క్రూరుము నాశింప; తన సంసారబాధ లన్నియు విడనాడి పవిత్రీయగు జాతీయచూర్తియును చే నుంచుకొని కక్ష కంచన లేక పాటుపడుచుండు గుంటూరు పురవాసులగు దేశ భక్త కొండ-వెంకటప్పయ్య పంతులు, బి. ఏ. బి. యల్, గా రెంతయు వందనీయును. మనమండలమున ఈ మహాదుద్య మాభ్యుద్ధిక్తై సంపూర్ణృషి సజాపుచుండు ది. బహదూర్ నెనులి - పట్టాభిరామ రావు గారికిని సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారికిని కట్టచుంచి భాస్కరరెడ్డి గారికిని ఆర్. వి. రాజకృష్ణ రాజులంగారికిని బొట్టి మున స్వామి నాయనింగారికిని మనమెల్లరము కృతజ్ఞులము. మన పురోకృద్ధికి ముఖ్యస్థాధుమగు ఈ ఆంధ్రోద్యమముపట్ల నుచుఖులై ఆంధ్రులయగు మనమెల్లర మీ తరుణమున గాధమగు దేశభక్తిగలిగి వికమ త్యముతోడ మన కభ్యుద్ధికి కలయుమాగులును పట్టుదలతో సాధించుటకు ప్రయత్నించి జయము గాంచి ఆత్మగౌరవమును పొషించుకొను చు స్వయంకృతిని వెల్లడింతుము గాక! ఆదిర కాలముననే మన కోర్కెలన్నియు ఫలప్రదమగు గాక! జయ ఆంధ్రీమాత!

శ్రీ జయలక్ష్మీ సమాజము. } బూదూరు - రామానుచివ్వడ (తిరుతిని తాలూక) } జూలై, కార్యదర్శి.చిత్తూరు జిల్లా

పంజాబు దొరతనమువారు-ట్రీబ్యూరు:- (ట్రీబ్యూరు పత్రికా ప్రతినిధి పంజాబు కాసనసభకు రాగూడదని తద్రాష్ట్రపు దొరతనమువారు అభిప్రాయించిరి. అందువై నాపత్రికాసంపాదకులకును దొరతనమువారి కార్యదర్శి ఎల్లి గారికిని జరిగిన సంభాషణము ఆదివారమునాటి ట్రీబ్యూరు పత్రికలో ప్రకటింపబడెను. ప్రతినిధి రాగూడ నాజ్ఞాపించుటకు త్రివిధివా సిన తప్పు నివేదనముమాత్రమే కారణముకాదనియు, దానిననుసరించి వ్రాయబడిన సంభాషణమునూడ గర్వనీయముగ నున్నదనియు తెలుపబడెను. నివేదనము తప్పుగానన్నందులకు తాము విచారమును తెలిపినయు తెలపగలగనియు, సంపాదకీయ విషయములో తాముల్లు జేయజాలమనియు ఏలనన నాప్రతినిధి వ్రాసినదాని ననుసరించిగాక గవర్నరుగారి యంత న్యాసమంతయు పూర్తిగ తరువద్దనన్ను తామండించుకయైన మార్పియుండే రనియు నాపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

సంధినిమానుషులపట్ల మహాకృపియు యాకళములను కాపాడుటకు మీర్ ఆమీరాలి గారు నియోజింపబడగల ధని పాటమాటగజెటుప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

మిక్కిలి గునోహగముగ నుచున్న (రిజిస్టరు) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు) కాబడినది. కృతీకాలపురుషి కనుపించునది, నాటిలేని మనోహరముగు మహానగళుని ఆటోహోటగాని, సారాదమగారి, వేర్వేరుడకడో సిద్ధము నుండునది కేవల పున్నునాకము. ని తువాలపై కొన్ని బిందువులు తెలుకరించినచో, మనోహరముగు మహానగళుని నివ్వలవలెను. ఈ డ్రెస్ మహా మల సీసాలకు సంబంధము. కిన్నెనెజా (అర్రా) సీసా 1.5 x 0.30 డ్రెస్సరకము నైజా 1-రూ. 0.12-0 రోజునైజా 2 ,, ,, 1.4-0 వేదనైజా 3 ,, లోక్ బొమ్మ ,, 3-00 బి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0.6-0, 3 బుడ్డు 0.14-0 ప్రత్యేకము. తల్లి, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధులకు ప్రతిపాపులోను దొరకును. ఆ నేకమగు నకట నెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుపపుడ సీసాపై న, కాడ్లవైసె. ఆటోలో నచారే అను జేయ. పరిశీలించుడు ఈ ఆటో ల్లుచూడయొక్క నులకణములను తరిశీలనచేయ గోరువ ర్తి దిగవనాటికి వ్రాసినచో ఆటోకృష్ణులకు సహనకాడ్ల ఉచితముగ వంతుగడు. పోనయెజుండు: అంగ్లంబంబంకాడ్లగ అంబం బంబంకర కంపెనీ నెం. 155, బమ్మిమనోడి సిద్ధి, బొంబాయి. మహానగళుండు:- మహా త పురుషోత్తంజూత్రి, వైసాబాబుకోడ్డు, మద్రాసు.

ప్లోరల్ ఆయిల్ (908)

పుష్పములలో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తలనూనె సుమారు 25 సంవత్సరములుగా ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఈ నూనె అధిక సువాసనగలదియు, తలకు చల్లదన మిచ్చును. ప్రేడుమార్కు పుష్పాల్ ఖరీదు బుడ్డి 1-కి 1 రూపాయ.

కెన్తారై యి ను హేరాయిలు

తలలో వెంట్రుకలు లేని జాగాలందు రోజు చరుముచుండిన యెడల ధారాశముగా వల్లని వెంట్రుకలు మొలచును. ఖరీదు సీసా 1-కి 1 రూపాయ.

క్యార్బ్యాలిక్ టూత్ పౌడరు టిన్ను 1-కి 3 అణాలు.

ఇదియునుగాక సకలవిధమైన వ్యాధులకు మందులున్నవి. మంచి సువాసనలు గల అత్తరు వగైరాలు ఉన్నవి. కేట్లాగునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd,
91, Upper Circular Road, Calcutta.

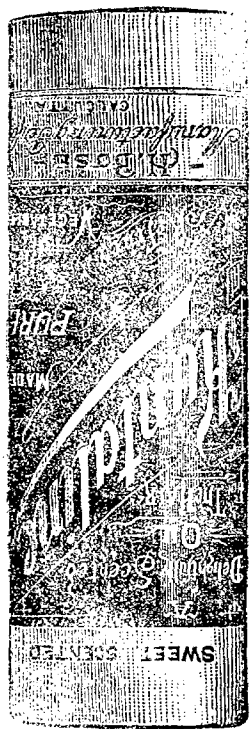
Telegram Address:— 'Rasayan'.

Local Agents

P. Rangiah Chetty & Sons, Madras. M. R. Chandra & Co, Madras.
Indian Industrial Co., , Madras Swadeshi Stores, ,

కుంతలైక వాసనలైలుము.

(1299)

కుంతలైక తలనూనెను గురించి ముఖ్య పురుషులకు డాక్టర్ల సర్ రిపోర్టును మున్నగు వారంతయు పొందవలయును మిగుల మాంచినవో వారట్లు వ్రాసినందులకు మిగుల ఆశ్చర్యమును తలపెట్టవలయును. వెంట్రుక స్థానములను బలపరచి తిరుగవలెనని తెలియచును. ఎప్పుడును నిండు జుట్టుకలిగి గుంతవనుగ నుండగలరు. కుంతలైక మిగుల బేసిన ఇట్టిచేతులను ఇతరులకు చెప్పుకుండక మీరు యెడదగనా? మీ కుంతలైక నూనెను రెండు మాసములనుండి వాడుచున్నారము. మా బంధువులలో నొకరు చాలకాలమునుండి వెంట్రుకలు రాలిపోవుటచే కృషిపడుచున్నవారు. ఒక నెల కుంతలైక నూనెను వాడిన వెంటనే జుట్టు మరల పూర్తిగ పెరిగినది. మంచి సువాసన గూడ కలది. వాసనచాసికొనినవిడవ కూడ పోవలదు. మదరాసు రాజధాని స్కూలు కాజుకోర్టు ప్రధాన వ్యాయాధికారి (చిపు జడ్జి) సి. కృష్ణక (అగ్నివర్మ) వారు అటులాగా రిట్లు వ్రాసియున్నారు:

మీ తలనూనెను పరిమళద్రవ్యమును వాడియుంటిని. ఇండియాలో నీను కావినంతవరకు ఇది చాల ప్రశంసలైనవని నొక్కి చెప్పగలను. మదరాసు ఎస్టిలిషిడ్ కార్పొరేషన్ డి. వి. హనుమంతరావుగారిట్లు వ్రాసిరి:— ఇట్టి పరిమళద్రవ్యములు భారతీయులచే వియోజయబడుటచే భారతీయుల ప్రతిభా విశేషమును వారి ఉత్సాహము తెల్లచుచున్నది.

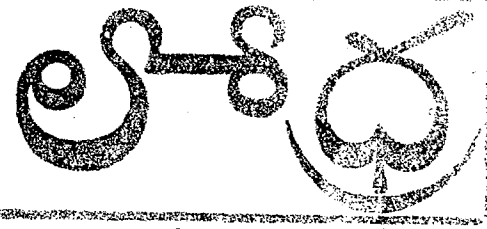
For Prices terms of Sub-Agency to
K. N. V. Iyer & Co., Thambuchetty Street, MADRAS.
నలు ఏజన్సీ వరకును మున్నగువాటిని కొనుగోలు, మదరాసు, తిరుకొండ వీధిలో నున్న మా సోపా ఏజంటులు కే. ఎన్. వి. అయ్యరు అందు కంపెనీవారికి వ్రాసికొనవచ్చును.
H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జిక, మంచిమందు
బట్టి 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 3-8 10-కి రూ. 25.
తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మమహిద గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్మములో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టకచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.
గుర్తులు:— దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసికాయలు, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేని శరీరములకు వ్యాపించి నిద్రపట్టని జల ఏర్పడును.
చికిత్స:— పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయ్యున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము:— 1. మందు లోచర్మములోనికి పోవు యను. 2. పురుగుల జంతు మందును వాడకలయును. 3. పురుగుల తిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.
అమృతాంజనంధిపో - బొంబాయి - మద్రాసు

అమృతాంజనము

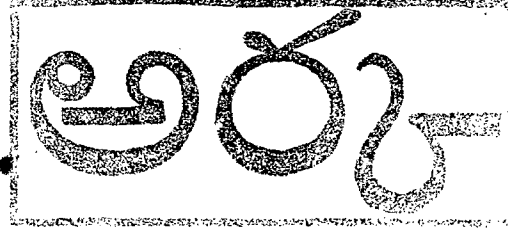
అమృతాంజనంధిపో నూనె సీసా 1-కి రు. 0-0-0
కలనోర్మల మూర్ఛమును, బుట్టకచ్చులను, లోచర్మములను, పొక్కులను, పొటవగలగి యుండును. ప్రతియంబు నొందవలయును.
అమృతాంజనం నొప్పలకు వివ్యామృతము వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు మా తేలుపిందు అన్నిమందుల కంటె మిక్కిలిమరుకుగా పనిచేయును. వెల 0-8-0.
అమృతాంజనము డిపో, తిరుకొండ వీధి, మదరాసు

గర్భాశయ నోగనివారికి:— శ్రీలక్ష్మ గణపతి యుతుకూల బహిష్టి కాకుండుట. అకాలబహిష్టి, మైల బాహి గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంభావనానర కత్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనోప్పలు, ఆరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధులను కుదుర్చును.
వెదబుడ్డి రు. 8-0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ కము, అజీర్ణము, కీళ్లనోప్పలు, సోమరితనము, మేను ప్రణములు, సుఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.
వెదబుడ్డి రు. 8-0-0. చిన్నది రు. 1-10-0.

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, పోలిగుంకమినునరు ఆశీసు రోడ్డు, ఎళుంబూరు, మద్రాస్. 166
(కాంచీ: 9, బంధన వీధి, మద్రాసు..)

పాల్వపు వేంకటాచల కవి
పండితులవారి సిద్ధాంతములు.
తామయవార కస్తూరిమాత్రల నిష్కడైసను వరికింపుడు.
ప్రతి వత్సరమున ఒకలకొలది సీసా విక్రయించబడుచున్నది.
ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింజి, బలియన్, హా, ఫీజి, నిలండ్, ఈస్ట్రేలియా, మున్నగు ప్రతేకములవారు మాన నీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించుచున్నారు.
మహాభాగము "పితేయుక లోకామయవార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మీ యింట నున్న యెడల, మాటికి లైన్లు సమయమున, విడిచి, వెంటనే పంపింపుట తప్పిపోవును.
కేవలము, కేవలము, అజీర్ణము, పొక్కువాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము బొప్పి, చలహీనత, అనారోగ్యము, వెదబుడ్డినంటి గలగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలగు జ్వరము, దగ్గు, కాయపు, మరయు ననేక నోగములును, ఈ సిద్ధాంతము సేవనచేత శత్రువ్యమును పోయి గురుము గలుగును.
వైద్యశాలలో నీ కేవలము అనునట్టియు ముఖ్యముగా కమలకు కస్తూరిక మూలికలనుండియే యావధములు తయారు చేయబడుచుండును.
విద్యుత్త సయోజ్యవార నుడుము, ప్రతి సీసామును కూడా ఉండును; చూచి తీసికొనకలెడు.
అనువాదప్రతులు, ప్రతిసీసాలో గూడ
ముందు. 160 మాత్రమున సీసా కేవలము, మాత్రమే.
6 సీసాలు బొకటాని తెప్పించినిది
తా. భిర్మతోచేరి రూ. 1-5-0
సీసా లోకసాని కొలన 2-14-0
సీసా లోకసాని కొలన 5-5-0
మన ప్రకోగములకు మాత్రమే అయ్యున్న
మన సిద్ధాంతమును జూరకును.
సీసా లోకసాని వైద్యశాల, మద్రాసు.

